

EPISODE YERLİ

HAMLET

ÇÜRÜYEN BİR ŞEYLER VAR...

◦ ERDAL BEŞİKÇİOĞLU ◦ ELİT İŞCAN ◦ HATİCE ASLAN ◦ ŞEBNEM BOZOKLU ◦ MURAT KILIÇ
◦ AHMET RIFAT ŞUNGAR ◦ ÇİĞDEM SELİŞİK ONAT ◦ SERDAR ORÇİN ◦ MUSTAFA ALABORA

5007

ÜZERİNDE GÜNEŞ BATMAYAN HAT!

KAYIP OTOBÜS NEREDE?

ŞİMDİ GAIN'DE

GAIN

Kaliteli zaman, değerli içerik.

İSTEDİĞİN ZAMAN İSTEDİĞİN YERDE

EKRANLARDA UYARLAMA FURYASI: PEKİ, NEDEN UYARLIYORUZ? - MEHMET ERGUVAN	02
İLAÇLA KOLAYLAŞTIRILMIŞ CİNSEL SALDIRI YA DA “SOĞUK BİR GAZOZ İSTER MİSİNİZ?” - HALİS DOKGÖZ	04
RETRO: DİZİDE ANKARA STİLİ: FERHUNDE HANIMLAR - EZGİ ÖZCAN	07
KAPAK KONUĞU - HAMLET	08
KAPAK KONUĞU - KAAAN MÜJDECİ	32
BİR EVLİLİK, BİR BOŞANMA, BİR(ÇOK) AVUKAT: EVLİLİK HAKKINDA HER ŞEY - ZEYNEP GÖNENLİ	36
YALANCI ÜZERİNE NOTLAR: BİR TACİZİN ANATOMİSİ - ZEYNEP GÜRER & MERT GÜRER	38
USTACA BULUŞMALAR - UĞUR POLAT	40
1 KURUŞ TÜRKÜ + 1 KURUŞ ROMAN HAVASI + 1 KURUŞ HEAVY METAL = ÜÇ KURUŞ - YASEMİN ŞEFİK	48

08

32

EKRANLARDA

UYARLAMA

YAZI MEHMET ERGUVAN

FURYASI:

ÇOĞU ZAMAN HAKSIZ YERE SERT ELEŞTİRİLERE MARUZ KALAN UYARLAMA DİZİLERİN BÜYÜK EMEK GEREKTİREN, MEŞAKKATLİ VE KAYDA DEĞER BİR KÜLTÜREL ÜRETİM SÜRECİ, KÜLTÜREL PRATİK OLDUĞUNU BELİRTMEK GEREKİR. BİR DİZİYİ ALIP UYARLAMAK YARATICILIK VE ÖYKÜNÜN TASARIMI AÇISINDAN ASLINDA YENİ BİR ÖYKÜ YAZMAKTAN ÇOK DA FARKLI DEĞİLDİR.

PEKİ, NEDEN

UYARLIYORUZ?

Özellikle 2000'li yıllar itibarıyla televizyon ekranlarında giderek daha nitelikli diziler görmeye başladık. Hatta dizilerimiz farklı ülkelere ihraç edildi ve yurtdışında pek çok bölgede büyük övgüler alıp milyonları ekran başına topladı. Hal böyle olunca Türk dizi sektörünün epey güçlü bir yapısı olduğundan söz etmek mümkün. Türkiye'de ithal televizyon dizilerinin popülaritesini kaybetmeye başladığı dönemde yabancı dizilerin çevirisi dublaj ve altyazı gibi çeviri yöntemleri yerine uyarlama olarak ekranlarımızda boy gösterdi ve yeniden çevrim yani uyarlama diziler Türkiye'de televizyon programcılığının temel taşlarından biri haline geldi. Özetle 2000'li yıllardan beri uyarlamalar Türk televizyon repertuarına yeni seçenekler sağlamanın en önemli araçlarından biri oldu. Peki, ekranlarda adeta alışkanlığa, geleceğe dönüştüğünü öne sürebileceğimiz uyarlama diziler neden tercih ediliyor? Senaristlerimiz yeterince yaratıcı ve özgün fikirler üretiliyor mu? Ya da uyarlamalar dizi yapımcılarının riskten kaçınıp kendilerini ekonomik anlamda garanti altına almalarının bir yolu olarak mı görülüyor? Yoksa yasal boşluklardan faydalanarak yabancı yapımların bize sunduğu fikirlerden esinlenmenin ötesine geçip sözkonusu fikirleri, olduğu gibi yerli dizilere uyarlamak basit mi geliyor bize? Belki de hepsi.

Öncelikle çoğu zaman haksız yere sert eleştirilere maruz kalan uyarlama dizilerin büyük emek gerektiren, meşakkatli ve kayda değer bir kültürel üretim süreci, kültürel pratik olduğunu belirtmek gerekir. Bir diziyi alıp uyarlamak yaratıcılık ve öykünün tasarımı açısından aslında yeni bir öykü yazmaktan çok da farklı değildir. Her öykü birer argüman, zihnin bir problem karşısında verdiği cevapların bütünü olarak görülebilir. Senaristlerin belirli problemlere nasıl cevap vereceklerinin egzersizi olarak düşünülebilecek uyarlamaları, yaratıcılık düşkünlüğü olarak görmemek gerekir. Dünyanın farklı bölgelerinde ilgi çeken dizilerin zaman zaman uyarlanması gayet olağan ve yaygın bir duruma dönüşmüştür.

Uyarlamalar yapımcılar için bir güvenli bölge esasen çünkü zaten rüştünü ispatlamış, milyonlarca insanın sevip izlediği bir öykü izleğini alıp yeniden üretmek güvenli geliyor kulağa. Görüldüğü üzere, uyarlamaların tercih sebeplerinden biri yapımcıların ekonomik açıdan kendilerini güvence altına almak istemeleri. Başarısını kanıtlamış işlerin uyarlanması yapımcılara daha az riskli geliyor ve orijinal dizilerin yayınlandığı ülkelerdeki başarısını Türk televizyonunda da sürdüreceğine yönelik bir inanç sözkonusu. Yani ekonomik açıdan kendini garanti altına alma eğilimi, uyarlamaların en önemli tercih sebebi olarak ortaya çıkıyor. Sonuçta yapımcıların esas amacı kültüre, sanata, topluma hizmet etmek değil. Öyle bir dertleri yok diyebiliriz. Dizilerin maliyetleri düşünüldüğünde de bu anlaşılır bir durum. Sonuçta yapımcılar kanallarla anlaşıyor, kanallar da reklamverenlerle. Yani yapımcıların girdikleri işler sağlam olmalı. Tam da bu nedenle uyarlama yapıyor onlar da. Böylece ellerinde çoğu zaman elli, yüz bölümlük diziler hazır oluyor. Kendilerini hikâye anlamında rahat hissetmek istiyor yapımcılar. Hem maliyet hem dizi süreleri yüzünden kendilerini garanti altına almak istiyorlar. Bu durum bir yandan da kolaya kaçmak şeklinde yorumlanabilir. Kısa yol artık herkesin mottosu halinde. Daha önce denenmiş ve iyi sonuç alınmış işi yeniden yapmak günümüzün hızlı tüketen toplum zihniyetine de çok uygun.

Bilhassa geçmişte yabancı dizileri uyarlamak için herhangi bir telif ödemesinin gerekmemesi de uyarlamaların artışına önayak olan gerekçeler arasında

bulunuyor. Türk dizi sektöründe enflasyon yaşanması yani mütemadiyen yeni dizi üretilme zorunluluğu da halihazırda sezonlar boyu ekrana gelmiş hikâyelerden faydalanmayı gerektiriyor. Senaristler ne kadar yaratıcı ve üretken olursa olsun bu enflasyon durumu farklı kaynaklara başvurmayı gerektiriyor. Kültürel yakınlık yani izleyicilerin kendi kültüründen veya mümkün olan en benzer kültürden medya ürünlerini tercih etmesi de uyarlamaların tercih sebeplerinden biri. Kültürel yakınlık nosyonu Joseph Straubhaar (1991) tarafından ortaya atılmıştır. Buna göre izleyiciler kendi kültürlerine ve yaşam tarzlarına yakın gördükleri televizyon yapımlarına daha fazla ilgi gösterir. Sözelimi Ortadoğu ve Kuzey Afrika (MENA) bölgesinde Türk dizilerinin beğeniyle izlenmesinin nedenlerini araştıran bir çalışma, dizilerde oynayan oyuncuların dış görünüşü olarak Amerikalı, Avrupalı veya Asyalı oyunculara kıyasla Araplara daha fazla benzerliğinin, olayların modern bir Müslüman toplumda geçmesinin, sosyal ilişkilerin benzerliğinin, yaşayışla ilgili benzerliklerin, mimik ve beden dili benzerliğinin Türk dizilerinin MENA bölgesinde beğeniyle izlenmesinde önemli rol oynadığını ortaya çıkarmıştır. Yani Türk dizilerinde Arap izleyiciler için kültürel yakınlık vardır. Olaylar Müslüman bir toplumda geçse de bu toplum modern Müslüman bir toplumdur. Türk dizileri Arap izleyicilere kendi ülkelerinde yaşamadıkları, Müslüman bir ülkede doğu yaşam tarzı ile batı yaşam tarzının harmanlanmasından oluşan modern bir yaşam tarzını göstererek ilgilerini artırmaktadır. Özellikle dizilerdeki güçlü ve toplum içinde MENA ülkelerine kıyasla farklı roller üstlenen kadın karakterler, kadın izleyicilerin ilgisini çeker. Dolayısıyla MENA ülkelerindeki izleyiciler kültürel yakınlık ve kültürlerin harmanlanması nedeniyle Türk televizyon dizilerine Kuzey Amerika, Avrupa, Latin Amerika ve Uzakdoğu dizilerinden daha fazla ilgi göstermektedirler. Benzer şekilde Güney Kore dizilerinin Türkiye'de sıkça uyarlanması da kültürel yakınlık kavramıyla açıklanabilir.

Türkiye'de uzun dizi süreleri senaristler için imkânsız bir şeyi gündeme getiriyor. Yani altın yumurtlayan tavuk olsa her hafta o kadar çok hikâye bulmak zor. Türk dizilerinin her sezonu da onlarca bölümden oluşuyor. İki buçuk saate varan dizi süreleri, sezon başına düşen bölüm sayıları tamamen Türk dizi sektörüne ait özellikler. İşte tam da bu özellikler yapımcıları uyarlama yapmaya sevk ediyor. Uyarlama dizilerin tercih sebepleri sıralandığında finansal gerekçelerden sonra gelen en önemli gerekçe sanırım bu. Türk dizi sektörünün koşulları, yalnızca bizim dizilerimize ait özellikler en başta gelen gerekçelerden biri yani.

Bu durumda ekranlardaki uyarlama furiasının gerekçelerini şöyle özetleyelim: Dizi yapımcılarının başarılı yabancı dizilerin formüllerine, hikâyelerine dayanarak ekonomik risklerden kaçınmak istemesi. Özellikle geçmiş dönemde yabancı dizilerin teliflerini satın almak gibi bir hukuksal zorunluluk bulunmayışı. Mütemadiyen dizi talebi olan bir sektörde yepyeni hikâyeler üretmenin sektörü ve sektör çalışanlarını zora sokması. Dizi izleyicilerinin kendilerine yakın hissettikleri hikâyeler izlemek, yakın buldukları karakterler görmek istemesi. Ve son olarak, az önce de belirttiğim üzere tamamen Türk dizilerine özgü olan dizi süreleri ve sezon başına düşen bölüm sayıları. Bir bir sıraladığımız tüm gerekçeler izleyicilerin yabancı işlerden esinlenen, bazen de birebir kopyalanan uyarlama dizilerle buluşmasının altında yatan sebepler. 2021-2022 sezonunda da ekranlarda sıkça uyarlama dizilerle karşılaşmamız hem sektörün hem de izleyicilerin hâlinde memnun olduğunun göstergesi sayılabilir.

İLAÇLA KOLAYLAŞTIRILMIŞ CİNSEL SALDIRI

YA DA

Cinsel saldırılar onamı olmayan veya onamı geçerli olmayan bireylere karşı hile, tehdit ve kandırma gibi yöntemlerle bireyin fiziksel, cinsel ve ruhsal bütünlüğüne karşı gerçekleştirilen sözel bir ifadeden oral, vajinal ve anal penetrasyona kadar her türlü cinsel içerikli eylemi kapsar. Bu cinsel eylemler bekâret kontrolünden zorla evlendirilmeye, kürtaj ve HPV aşısı gibi cinsel yolla bulaşan hastalıklardan korunma haklarının engellenmesinden seks işçiliği ve pornografik sektörlerde kullanılmaya kadar geniş bir alanı içine alır.

“Soğuk bir gazoz ister misiniz?” Yeşilçam filmlerinde Nuri Alço’nun bu unutulmaz repliğini bilmeyenimiz yoktur. *Kayıp Kızlar*, yönetmenliğini Orhan Elmas’ın yaptığı ve Tarık Akan, Ahu Tuğba ve Nuri Alço’nun rol aldığı 1984 yapımı bir Türk filmidir. Filmin kısaca konusu, komiser rolündeki Tarık Akan, içeceklerine bazı ilaçlar katarak onları kötü yola düşüren Nuri Alço ve kızların kurtarılma mücadelesi üzerinedir. Nuri Alço, kurbanlarının gazozuna (o dönem herhalde gazoz çok popüler bir içecek olmalı) bir ilaç atıp karıştırır ve sonrasında bedeni üzerindeki kontrolü kaybeden ve hiçbir şey anımsamayan kadınla sabah aynı yatakta uyanır.

Birini etkisiz hale getirmek için ilaç kullanma fikri yeni değildir. Tarihsel olarak 1940’lı yıllarda “Mickey Finn” olarak da anılan Kloralhidrat, kişinin içeceğine eklenerek bilinç kaybına yol açtığı bilinen en eski ilaç örneklerindendir. Chicago’da bir salon işleten Mickey Finn, müşterilerinin içeceklerine Kloralhidrat ekleyip onları soyar ve sonra da sokağa bırakır. Kurbanlar uyanıklarında geriye dönük ya hiçbir şey hatırlamaz ya da çok az şey hatırlarlar.

“SOĞUK BİR
GAZUZ İSTER
MİSİNİZ?”

ADLİ YAKLAŞIMLA OLGULARIN NİTELİĞİNİ

ORTAYA KOYMAK KADAR KORUYUCU

VE ÖNLEYİCİ TEDBİRLERİN ALINMASI DA

KAÇINILMAZ BİR ZORUNLULUK OLARAK ORTAYA

ÇIKIYOR. BİRİNCİL ÖNLEME, GENÇLERİN CİNSEL

VE SOSYAL EĞİTİMİ KONUSUNDA AİLE VE

OKULDAKİ EĞİTİM SÜRECİNİN TÜMÜNE ATIFTA

BULUNURKEN İKİNCİL ÖNLEME DAHA SPESİFİK

OLARAK OLGULARIN SUÇLARI YİNELEME

VE PEKİŞTİRMELERİNİ ÖNLEMeye YÖNELİK

OLMALIDIR.

Amerikalı komedyen Bill Cosby, cinsel saldırı iddiaları nedeniyle 30 Haziran 2021’de Pennsylvania Yüksek Mahkemesi tarafından anayasal hak ihlalleri nedeniyle mahkûmiyeti iptal edilmeden önce 2018’de ağırlaştırılmış cinsel istismardan mahkûm edilmiştir. Yaklaşık 60 kadın tarafından tecavüz ve ilaçla kolaylaştırılmış cinsel saldırı iddialarıyla suçlanmıştır. İddialara göre ilk olaylar 1960’ların ortasında gerçekleşmiştir. Cosby’ye yönelik iddialarda bulunan kadınların ifadelerinin ortak özelliği, kendilerine ikram edilen içecekleri içtikten sonra kaslarda gevşeme, baş dönmesi, karşı koyamama, bilinç kaybı, uyku ve yatakta uyanma şeklindedir.

PROF.DR. HALİS DOKGÖZ

ADLİ TIP UZMANI

Kayıp Kızlar film afişi

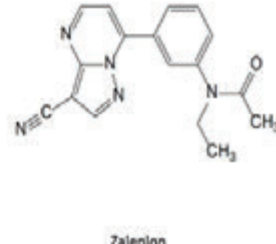
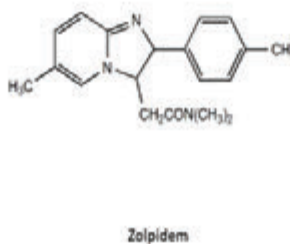
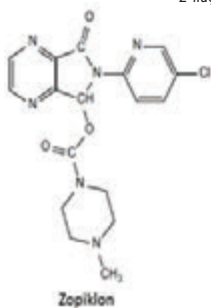

Michelle Porter'in yönetmenliğini yaptığı, 2009 yapımı *Dissolve* hem erkekleri hem de kadınları bilgilendiren, ilaçla kolaylaştırılmış cinsel saldırı üzerine bir belgesel. Bir içeceğe biraz sıvı veya toz atılır, kadınlar bilinçsiz veya yarı bilinçli uyuşturularak tecavüze uğrar. Kurbanlar saldırıya ilişkin genellikle ya çok az şey hatırlar ya da hiçbir şey hatırlamaz ve sonrasında korkunç bir şey olduğu hissiyle bunalıma girerler. Kadınların kendilerini korumak, iyileştirmek ve potansiyel saldırganların cezalandırılması için neler yapabileceklerini anlatan bir belgeseldir.

Arkadaşı uyuşturularak tecavüze uğradıktan sonra bir yazılım teknolojisi uzmanı olan Mike Tolliver, ilaçla kolaylaştırılmış cinsel saldırıyı anlamaya çalışmış ve hatta kendisi de bu ilacı kullanarak sorularına yanıt aramıştır. Yönetmenliğini yaptığı *Erased*, bu suçun nasıl ve neden işlendiğini anlamaya çalışan ve bunu yaparken tecavüz kültürü ve erkeklerin bundaki rolü hakkında argümanlar ortaya koyan bir belgeseldir. Cinsel saldırı tüm dünyada güncel olup sosyal medyada #MeToo hareketinden yazılı ve görsel medyaya kadar toplumun her yerinde görünür olmuştur. Yönetmen, belgeselinde ilaçla kolaylaştırılan cinsel saldırının rahatsız edici karmaşıklığını, saldırganların doğasını, mağdurlar üzerindeki psikik ve fiziksel travmatik etkisini anlamak ve erkeklerden tecavüz kültürünü bozmada çözümün önemli bir parçası olmasını hedeflediğini belirtir.

İlaçla kolaylaştırılmış cinsel saldırı hem Türk hem de yabancı filmlerde oldukça popülerdir. Bünyesinde yaklaşık 6,5 milyon yapım bulunan IMDb film veritabanında ilaçla kolaylaştırılmış cinsel saldırı içeriklerine baktığımızda *Obsessed*, *American Mary*, *Girdap*, *M.F.A.* ve *Loser* gibi çok sayıda filmle karşılaşmaktayız. Filmlerde ilaçlarla kadınların uyutulması ve uyuşturulması sonrası tecavüze uğramaları biliminsanlarının dikkatinden kaçmamıştır.

Toksikologlar bu ilaçların ne olduğunu ve adli tıpçılar da ilaçla kolaylaştırılan cinsel suçların farklı boyutlarını araştırmaya başlamıştır. O zaman ne olup bittiğine bir bakalım.

Z-ilaçları (Zolpidem, Zopiklon, Zaleplon)

Mike Tolliver

İlaçla kolaylaştırılmış cinsel saldırı; mağdurun özgür iradesini veya bilincini etkileyen alkol, uyutucu-uyuşturucu veya psikoaktif maddelerin etkisi altında rıza olmaksızın gerçekleşen cinsel eylemleri içerir. Verilen maddenin etkileri, bireyin özgürce rıza gösterebileceği veya saldırganına karşı koyabileceği bir durumda olmasını engelleyebilmektedir. Medya ve internet sitelerinde cinsel saldırıda kullanılan olası ilaçlarla ilgili oldukça fazla bilgi bulunurken tıp literatüründe bu konuda çok daha az bilgi olması da ilginç bir paradokstur. Bu konuda ülkemizde ve dünyada ne yazık ki yeterli bilimsel veri bulunmamaktadır.

İlaçla kolaylaştırılmış cinsel saldırılarda Alkol, Kannabinoidler (Esrar), Benzodiazepinler (Alprazolam, Klonazepam, Diazepam, Flunitrazepam-Rohipnol, Triazolam), Z-ilaçlar (Zolpidem, Zopiklon, Zaleplon), Gama-hidroksibutirat ve öncülleri, Antihistaminikler (Bromfeniramin, Klorfeniramin, Difenhidramin, Doksilamin, Hidroksizin), Opiyatlar/Opioidler en yaygın kullanılan maddelerdendir. Bu maddelerin çoğu renksiz, kokusuz ve tatsız olup içeceklerde kolaylıkla çözünbilmekte ve tüketilirken anlaşılamamaktadır.

Yaygın kullanılan bu ilaçların içeriğine biraz bakalım. Benzodiazepinler, ki en sık kullanılanı Rohipnol olarak da bilinen Flunitrazepam olup dünyanın en yaygın şekilde reçete edilen ilaçlarından. Benzodiazepinler geriye dönük hafıza ve tam bilinç kaybına neden olabilir. Bu ilaçlar idrar örneklerinde 35 saate kadar belirlenebilmektedir.

Z-ilaçları (Zolpidem, Zopiklon, Zaleplon) dünyada artan sıklıkta reçete edilmekte, hızlı emilim, erken uyutma potansiyeli ve kısa etki süresi nedeniyle kötüye kullanımı yaygınlaşmış olup toksikolojik incelemede bu ilaçlar rutin incelemeye alınmalıdır. Analizlerde idrarda 72 saate kadar saptanabilmektedirler.

Gama-hidroksibutirat ve öncülleri, ağızdan alınımı takiben hızla etkir, yatıştırıcı özelliklere sahiptir, amneziye ve tamamen bi-

linç kaybına neden olabilir ve hızla metabolize olup elimine olurlar. Bu yüzden toksikologlar için zorlayıcı maddelerdendir.

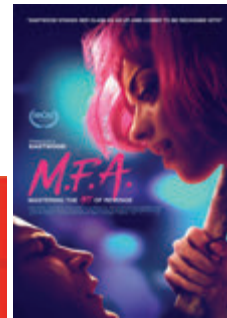
Adli Toksikologlar ilaçla kolaylaştırılmış saldırıların analizinde göz önünde bulundurulması gereken 100'den fazla ilacı belirlemişlerdir. Bir cinsel saldırı olgusu adli birimlere başvurduğunda ayrıntılı öyküyle birlikte ilaç kullanımı mutlaka irdelenmelidir. Olası en erken dönemde kan ve idrar örnekleri alınarak toksikolojik analizi yapılmalıdır. Her geçen dakika, ilaç veya metabolitin varlığını tespit etme yeteneğimizi etkileyecektir. Birçok olguda ilacın farmakokinetik özellikleriyle ilgili, olabilecek en kısa sürede ve 120 saatten daha kısa sürede alınan idrar örnekleri öncelikli olarak tercih edilmektedir.

Bu ilaçların bazıları reçeteli veya reçetesiz olarak bazı spor salonları, bar, disko ve kulüp gibi eğlence mekânları yanında internet üzerinden de kolayca temin edilebilmektedir. Saldırganlar hızlı etki etmesi, istemli kasların kasılmayıp gevşemesini sağlaması ve ilacın etkisi altında oluşan olaylar için kişide kalıcı hafıza kaybına (anterograd amnezi) yol açtıkları için bu ilaçları seçmektedirler. Ayrıca birlikte alındığında alkollü içecekler uyutucu-uyuşturucu etkisini daha da güçlendirmektedir.

Saldırganlar bilinçli bir şekilde önceden tasarlayarak kurbanlarının iradesini etkileyecek madde vererek veya gönüllü olarak alkol ve madde tüketen kişilerin irade zayıflığından yararlanarak cinsel saldırı gerçekleştirebilmektedir. İlaç kullanılarak gerçekleştirilen cinsel saldırı vakalarını azaltmak için, uyuşturucu ve/veya alkol kullanımı ve tüketiminin yanı sıra faillerin kurbanlarına uyguladıkları fiziksel ve cinsel istismarın adli boyutuyla değerlendirilmesi esastır. Cinsel saldırının nesnesi durumunda çoğunlukla kadınların olması olayın aynı zamanda toplumsal cinsiyet eşitsizliği içeren sosyal bir sorun olduğunu da ortaya koymaktadır.

İlaçla kolaylaştırılan cinsel saldırılarda düşük ihbar, kovuşturma ve mahkûmiyet oranları tipiktir. Mağdurlar çoğunlukla kendilerini aciz hissederler ve saldırıya direnemezler, irade ve bilinç kaybı nedeniyle istismarcıyla mücadele

BİLİMSEL VERİLERE GÖRE
AĞINA DÜŞÜRMEK İSTEYEN
SALDIRGAN GENELLİKLE
HİÇ TANIMADIĞINIZ
YABANCI BİRİ DEĞİL
DE %85 GİBİ YÜKSEK
BİR ORANDA SOSYAL
YAŞAMINIZDA HEMEN
YANI BAŞINIZDA BULUNAN
ARKADAŞINIZ, KOMŞUNUZ
VEYA MESLEKTAŞINIZ
OLABİLİR.

edemez veya “hayır” diyemez ve hafıza kaybı nedeniyle de olayları çevreleyen koşulları net hatırlayamazlar. Bilincin ve oryantasyonun geri kazanılması üzerine mağdurda uyuşukluk, kafa karışıklığı, baş dönmesi, hafıza ve muhakemede bozulma, motor becerilerinde bozulma, lastik bacaklar, güçsüzlük ve dengebozukluk gibi birçok bulgu gösterebilir. Bunun sonucu olarak mağdurların suçu ifşa etme konusundaki isteksizliği de toksikolojik analizlerin yapılmasında gecikmeye yol açar. Ayrıca bu ilaçlar sıklıkla etanol ile tüketildiğinden ve benzer toksikodinamik etkiler gösterdiğinden klasik alkol zehirlenmesi gibi hatalı tanı da konulabilmektedir. Bu nedenle cinsel saldırılarda ilaç etkisi düşünülüp toksikolojik analizlerin olası en kısa sürede yapılması zorunludur.

Adli yaklaşımla olguların niteliğini ortaya koymak kadar koruyucu ve önleyici tedbirlerin alınması da kaçınılmaz bir zorunluluk olarak ortaya çıkıyor. Birincil önleme, gençlerin cinsel ve sosyal eğitimi konusunda aile ve okuldaki eğitim sürecinin tümüne atıfta bulunurken ikincil önleme daha spesifik olarak olguların suçları yinleme ve pekiştirmelerini önlemeye yönelik olmalıdır. Eğitim, kadınları olduğu kadar erkekleri de hedef almalıdır, böylece her ikisi de potansiyel savunmasızlıklarının yalnızca kurban olarak değil, aynı zamanda olası saldırgan olarak da farkına varmalarını sağlayabilmektedir.

İlaçla kolaylaştırılmış cinsel saldırı, bireyin cinselliği yanında hafızasının silinmesi veya kaybını da içeren psikolojiye de yöneliktir. Mağdur, kendine güveni ve toplumsal rollerini kaybederken failler yakalanmadıkça adli radarın dışında kalma, saklanma ve daha da tehlikelisi buna izin veren kültürel kodlardan yararlanmaya devam edecektir. Kuşkusuz buzdağının görünen kısmında ve yargıya yansıdığı kadarıyla cinsel saldırılarla mücadele etmeye devam edeceğiz. Ancak şunu bir kenara not edelim: Bilimsel verilere göre ağına düşürmek isteyen saldırgan genellikle hiç tanımadığınız yabancı biri değil de %85 gibi yüksek bir oranda sosyal yaşamınızda hemen yanı başınızda bulunan arkadaşınız, komşunuz veya meslektaşınız olabilir... O zaman başlıkta belirttiğimiz Yeşilçam filmlerindeki replikle bitirelim: Soğuk bir gazoz içer misiniz?

Kaynakça

1. Girişbay A, Dağlıoğlu N, Dokgöz H. İlaçla Kolaylaştırılmış Suçlarda Kullanılan Maddeler. Ed. Akgür SA. Adli Toksikoloji Kitabı. Baskıda.
2. Dinis-Oliveira RJ, Magalhães T. Forensic toxicology in drug-facilitated sexual assault, Toxicology Mechanisms and Methods, 2013;23(7):471-478.
3. Hall JA, Drug facilitated sexual assault – A review. Journal of Forensic and Legal Medicine 2008;(15):291-297.
4. M. Hurley et al. The epidemiology of drug facilitated sexual assault. Journal of Clinical Forensic Medicine. 2006;13:181-185.

YAZI EZGİ ÖZCAN

retro

DİZİDE ANKARA STİLİ: FERHUNDE HANIMLAR

BÜYÜK OLAYLARIN, KESKİN İLİŞKİLERİN YOĞUNLUKTA OLDUĞU **İSTANBUL DİZİLERİNİ İZLERKEN FERHUNDE HANIMLAR'IN TATLI, İÇ ISITAN HİSSİYATINI DAHA İYİ AYIRT EDER OLDUK TABİİ.** İNSAN ÖZLÜYOR BÖYLE HİSSETTİREN YAPIMLARI. KEŞKE DİZİ SEKTÖRÜNDE BU BAKIMDAN BİR REPERTUVAR DENGESİ OLUŞSA...

Ankara ve İstanbul sakinleri arasındaki çekişmeyi neredeyse herkes bilir. İstanbullular Ankara'yı sıkıcı ve denizsiz olmakla suçlar. Ankaralılar ise İstanbul'un kaotik ve korkutucu olduğunu söyler durur. Bu başlıklar gündelik magazin vazgeçilmez ve yüzeysel sohbeti gibi gelse de temelde doğrudur. İki kentin sosyolojisi, temposu, dokusu birbirinden o kadar farklıdır ki insan birinden diğerine seyahat ettiğinde evren değiştirmiş gibi olur.

Bu farklılık ister istemez dizi sektöründe de kendini gösterir aslında. Ankara'da çekilen dizilerin kendine has özellikleri vardır. Televizyon kutusu evlere daha yaygın şekilde girmeye başladığı yıllardan beri ekranla samimi ilişkisi olan her seyirci, eminim bana bu konuda hak verir.

Bir kere Ankara'da çekilen dizilerin oyuncu kadrosu genellikle devlet tiyatrosu kökenlidir. Seslerinin tonlamasından tutun da vücut kullanımlarına kadar her ayrıntıda bunu fark edersiniz. Hatta çoğunun sesini filmlerin dublajından muhakkak hatırlarsınız, çünkü çoğu aynı zamanda seslendirme sanatçısıdır. Kadrodaki genç oyuncular ise Ankara'daki oyunculuk bölümlerinin son sınıf öğrencisidir ya da yeni mezun olmuştur. Aralarında okulsuz olanını bulmak zordur.

Ankara işlerinin bir diğer belirgin özelliği ise günlük dizi formatında olmalarıdır. TRT-Ankara'nın açtığı günlük dizi yolu, yıllar içinde bu şehir dizi karakteristiği olarak yerleştiğinden özel kanalların günlük dizileri bile genellikle Ankara yapımıdır. Gündelik hayatların, küçük olayların yarattığı günlük dizi hikâyeleri Ankara'nın temposunu, dokusunu da yansıtır bana kalırsa.

1993 yılında TRT-Ankara, *Ferhunde Hanım ve Kızları* adıyla yedi sezon sürecek bir günlük dizi efsanesini hayata geçirdi. İki sezon boyunca TRT

ekranlarında seyirciyle buluşan yapım, yıl 1995 olunca Türkiye'nin ilk özel kanal Star TV'ye transfer oldu. Bu transfer esnasında ismi küçük bir değişim geçirdi ve *Ferhunde Hanımlar* oldu.

1999'a kadar Star TV'de yayınlanan *Ferhunde Hanımlar* toplamda 1069 bölüm boyunca yayın hayatına devam etti. Haftanın beş günü, gündüz kuşağında yayınlanan dizinin neredeyse tüm oyuncu kadrosu devlet tiyatrosundan gelen usta oyuncularla.

Beyhan Saran, Baykal Saran, Melek Baykal, Hatice Aslan, Güven Hokna, Ayşenil Şamlıoğlu, İpek Çeken, Turgay Tanülkü, Meral Niron, Şahap Sayılğan, Tamer Karadağlı, İnci Türkay, Simge Selçuk, Hülya Gülşen Irmak, Levent Çelmen...

Ferhunde Hanım, kocası, kızları, damatları, torunları, "ahretliği" Suzi, Meftune, Meftune'nin annesi Şükufe ve sevgili Belalı... 90'lı yıllarda henüz teknolojinin hızından nasibini almamış, sakin ve akışkan Ankara hayatında bu samimi karakterlerin başlarına gelen küçük gündelik olayları günbegün keyifle takip etti televizyon seyircisi.

Büyük olayların, keskin ilişkilerin yoğunlukta olduğu İstanbul dizilerini izlerken *Ferhunde Hanımlar*'ın tatlı, iç ısıtan hissiyatını daha iyi ayırt eder olduk tabii. İnsan özlüyor böyle hissettiren yapımları. Keşke dizi sektöründe bu bakımdan bir repertuar dengesi oluşsa...

Bu yazı vesilesiyle yakın senelerde dillere pelesenk olan bir şehir efsanesini de çürütmek isterim. Dizinin başrol oyuncusu Beyhan Saran, Fatih Ürek'le benzerliğinden dolayı uzun süre onun annesi olarak anıldı ancak kendisi Fatih Ürek'in annesi değil.

Hamlet nedir, neden önemlidir, bize ne anlatır? Kaan Müjdecî'nin *Hamlet*'i için neler söylersiniz? Bu işi diğer işlerden farklı ve özel kılan nedir?

ELİT İŞÇAN: Birkaç kelimayle, cümleyle anlatması, açıklaması zor. Güzelliği de buradan geliyor belki. Benim için kitaptan, kelimelerden, ekrandan taşan bir şeye dönüştü *Hamlet*. Bazen gün içinde beklenmedik bir anda zihnimde beliriyor, bazen okuduğum kitapta, izlediğim bir filmde tekrar karşılaşıyorum. Her seferinde yeni anlamlar kazanıyor, zihnimi ve algımı zenginleştiriyor. Benim için

benzersiz ve beklenmedik bir deneyimdi her anlamda. *Hamlet* oynamayı hiç beklemiyordum her şeyden önce. Kaan'ın çok ezber bozan bir çalışma tarzı var, farklı şeyler denemeye davet ediyor tüm ekibi, bu da sizi konfor alanınızın dışına çıkmaya zorluyor. Bu sebeple çekimler çok sürprizli, maceralı, çok inişli çıkışlıydı. Birçok uç duygu aynı anda yaşadığım bir dönemdi. Kendimi aynı anda çok cesur ve çok korkak hissettiğim bir süreçti. Hem fiziksel hem de duygusal olarak yeni şeyler deneyimlediğim, kendimle ilgili yeni şeyler keşfettiğim çok özel ve unutulmaz bir deneyimdi.

ERDAL BEŞİKÇİOĞLU: *Hamlet*, Shakespeare'in, tiyatro tarihinin en önemli eserlerinden biri. İnsanı ve kendi içindeki varoluş çatışmasını eylemsizlik üzerinden anlattığı için çok daha değerli. Genelde iç ses üzerinden karakterin kendi sorgulaması üzerine kurulan bir metin. Böyle olunca soruğuların hepsi aslında varoluşumuzdaki sebeplerimizi aramamızı sağlayan bir yol gösterici olduğı için çok önemli ve bu dönemde bizlerin bu dünya eserine bir yorumda bulunması, oyuncu ve bu işte emeği geçen herkesin tarihe geçmesine sebep olacağı için önemli. Kaan çok iyi adaptasyon yapmış bu hikâyeye. Bu adaptasyonun değerini kendi ülkemizde bulabilir miyiz, bulamaz mıyız bilmiyorum ama yurtdışında çok daha büyük etüt edileceğine inanıyorum. Çünkü Danimarka Krallığı'nı, yıkılmış bir krallığı bir ada üzerinden fayton krallığının yıkılmasına adapte etmesi bütün matematiğı ve karakterlerin kendi içindeki yorumunu da değiştirdi. O yüzden var olan metnin inanılmaz bir adaptasyonu olması da çok değerli diye düşünüyorum. *Hamlet*'in bir kadın, Ophelia'nın bir erkek tarafından oynanması bütün dengeleri altüst ediyor. *Hamlet*'i yeniden bir bakışla ortaya seriyor ki bu çok değerli. Seyircide ne kadar değer görür onu bilemiyorum tabii. Standart bir dizi izleyicisi *Hamlet*'i seyrettiğı zaman dünyanın en büyük ıstırabını da çekebilir ama biraz entelektüel seviyesi yüksek, *Hamlet* ile biraz haşır neşir olmuş, biraz tiyatro izlemiş seyircinin bu işten çok büyük keyif alacağına inanıyorum.

KAAN MÜJDECİ TARAFINDAN SHAKESPEARE'İN AYNI ADLI ÖLÜMSÜZ ESERİNDEN GERÇEK BİR HİKÂYEYLE HARMANLANARAK UYARLANAN, TAZE, ÇARPICI VE SON DERECE ÖZGÜN BİR İŞ *HAMLET*... DANİMARKA KRALLIĞI'NI BÜYÜKADA'DAKİ "FAYTON KRALLIĞI"NA DÖNÜŞTÜREN, ORİJİNAL ESERİN CİNSİYET ROLLERİNİ TERSİNE ÇEVİREN, HAYATIN ABSÜRT VE ÇARPICI GERÇEKLERİNE IŞIK TUTAN VE TÜM BUNLARI SON DERECE BURALI KARAKTERLER VE HİKÂYELERLE YAPAN *HAMLET*, DÜNYA ÇAPINDA İDDİALİ YAPIMLARIN YARIŞTIĞI SERIES MANIA'YA TÜRKİYE'DEN SEÇİLEN İLK PROJE OLMA ÖZELLİĞİ DE TAŞIYOR. 2021'İN MERAKLA BEKLENEN YERLİ YAPIMLARINDAN *HAMLET*, GEÇTİĞİMİZ GÜNLERDE YENİ NESİL İÇERİK PLATFORMU GAIN'DE İZLEYİCİLERLE BULUŞTU. BİZ DE YÖNETMEN KAAN MÜJDECİ VE DİZİNİN OYUNCULARI ELİT İŞÇAN, ERDAL BEŞİKÇİOĞLU, ŞEBNEM BOZOKLU, HATİCE ASLAN, MURAT KILIÇ, AHMET RIFAT ŞUNGAR, ÇİĞDEM SELİŞİK ONAT, SERDAR ORÇİN VE MUSTAFA ALABORA İLE OKURLARIMIZ İÇİN KEYİFLİ RÖPORTAJLAR GERÇEKLEŞTİRDİK. İLERLEYEN SAYFALARDA İLK OLARAK OYUNCULARIN "HAMLET NEDİR?" SORUSUNA VERDİKLERİ CEVABI BULACAKSINIZ. ARDINDAN YÖNETMEN VE OYUNCULARLA AYRI AYRI GERÇEKLEŞTİRDİĞİMİZ RÖPORTAJLARI GÖREBİLİRSİNİZ. KEYİFLİ OKUMALAR...

RÖPORTAJ FULYA TURHAN

ğendiğim, izlemekten zevk aldığım, her zaman bir sonraki işini merak ettiğim, sinema dilini çok takdir ettiğim bir yönetmen. Bir noktada Kaan'la çalışacağımı biliyordum ve çok mutluyum onun ilk dizisi *Hamlet*'te oynadığım için. Çok özel bir yönetmen Kaan, içini işine aktarabilen bir yönetmen. Bunu çok değerli ve kıymetli buluyorum. Kaan Müjdecî'nin *Hamlet*'i çok dürüst bir iş. Gerçekten söylemek istediğı şeyi direkt söyleyen ve bunu son derece artistik yapan bir iş. Ben Kaan Müjdecî'nin *Hamlet*'ini kendi varlığımdan bağımsız olarak çok sevdim. Onu özel kılan en büyük şey, gerçekliğı ve hayal kurmadaki becerisi diyebilirim.

HATİCE ASLAN: *Hamlet* intikamdır, tutunmadır, trajedi zinciridir, hastalıklı bir sanrıdır, ihanettir. Önemi, güncelliğini yitirmemesidir, zamansız, mekânsız, yoruma açık olmasıdır. *Hamlet*'in gözünden, duygularından zannettiklerimizdir belki de. Kaan Müjdecî'nin *Hamlet* uyarlamasını okuduğumda hayran kaldım. Tüm canlıların bu trajedinin içinde var olmaya çalışması aslında bu yeryüzünde ayrılmaz bir bütün olduğumuzu bir kez daha hatırlattı. Her boyuttan varlığı ilgilendiren olay zincirine tanık oluyoruz ve Kaan Müjdecî bunu ustaca yönetiyor. Kaan için bu, sorun olmaktan çıkıyor; bir keşfe dönüşüyor. Bizi de sürüklüyor. Shakespeare'in *Fırtına* oyunu gibi adada geçmesi de belki bir tesadüf. O oyundaki gibi kendi içinde var olmaya çalışan, sanki başka kanunların, kuralların olduğu bir yerdesin.

MURAT KILIÇ: İnsanoğlunun bitmez tükenmez iktidar hırsının Antik Yunan'dan beri belki de en güzel örneklerinden biridir *Hamlet*. *Hamlet*'in asıl önemi, William Shakespeare'in en uzun oyunu olması ve dünya tarihinde en çok oynanan oyunlarından biri olması değil; oyunun renkli bir biçimde kahr dolu kederden hiddet dolu intikama geçen gerçek ve yapmacık deliliğin izlediğı yolu çizip ihanet, intikam, ensest, ahlaksızlık konularını işlemesidir. *Hamlet*'in yazıldığı günden beri binlerce kere oynandığı ve değerini yitirmediğı düşünülürse insanoğlunun Hâbil-Kabil'den bu yana bir arpa boyu yol alamadığının kanıtı olabilir mi? Şunu açıkça söyleyebilirim ki her sahneyi ruhunun en derininde yaşayarak çekti Kaan. Kaan'ın *Hamlet*'i, dizi kalıplarının çok dışında, sinema-dizi ve zaman zaman tiyatronun bile sınırlarına dayanan kendine özgü bir iş oldu. İçinde

ŞEBNEM BOZOKLU: *Hamlet* bize insan doğasını, insan naturasını anlatır her şeyden önce. Bizim *Hamlet*'i bu kadar sevmemizin sebebi yüzyıllardır takdir görmüş bir klasik metin olması değil; var olmaya, insan olmaya dair sorduğı soruları, fikirleri ve çözümlerini hâlâ çok güncel bir şekilde değerlendirebilmemiz. Kaan her şeyden önce çok be-

ya da başlığında Hamlet adı geçen herhangi bir işin diğerlerinden farkı elbette metin olmuyor. Burada yorum ve uyarlamalar başlıyor. Sizin de bildiğiniz gibi yakın tarihimizde yaşanan atlar-faytoncular meselesi gündemimizden hâlâ düşmeyen ve neden-sonuç konusunda hâlâ karanlık noktaları olan bir mesele. Kaan Müjdecî işte bu karanlık noktaları Hamlet'in karanlık noktalarıyla birleştirip bize bambaşka bir yorum sunuyor. Senaryonun karanlık sayfalarında işleniyor cinayet ve iktidar el değiştireyor yine aynı karanlık sayfalarda. Aşk ve güzel duyguların olduğu sahneler ne kadar aydınlık ve güneşli.

AHMET RIFAT ŞUNGAR: *Hamlet*, hepimizin bildiği gibi bir intikam trajedisidir. Dünyada çürüten şeyler hiç bitmediği için bu güçlü yapıt hâlâ yoruma çok açık ve insanlara hâlâ metni yeniden uyarlama ve üzerine hayal kurma motivasyonu veriyor. Mükemmeliyetçi bir yönetmen ve yaratım sürecine en az onun kadar katkı sağlamaya çalışan bir ekip var. Benim için özel olan sürecin kendisiydi. Kaan o kadar aşkla bağlı ki yaptığı işe, siz de bir oyuncu olarak sürekli daha fazlasını, daha iyisini yapmaya çalışıyorsunuz. Onunla oynamak tenis maçı yapmak gibi, karşınızdakinin hamlelerinden besleniyorsunuz ve daha iyi karşılık vermek istiyorsunuz.

ÇİĞDEM SELİŞİK ONAT: *Hamlet*, yüzyıllar boyunca önemini ve güncelliğini kaybetmeyen bir oyun. Peki, neden? Burada anlatılan olay niye bizi hâlâ ilgilendiriyor? Demek ki hayatımızın içinde tanıdığımız bir olay bu. Tabii bir de şu var, *Hamlet*'e ya da herhangi bir sanat eserine yaklaşımda tek bir yorum yoktur, tek bir şey anlatılmaz. Tek bir şey anlattığı zaman zaten bir derinliği yok anlamına gelir. Nasıl ki bir kristali ışığa tutup döndürdüğünüzde farklı ışıklar yayar, büyük sanat eserlerinin de işte böyle bir özelliği oluyor. Tek bir şekilde özetleyemiyorsunuz. O bakımdan, *Hamlet* şudur, diyemem, işleniş şekline göre değişiklik gösterir. Ama çok geniş çizgilerden ele alırsanız bir polisiye gibi de bakılabilir. En sade şekliyle herhangi bir polisiye gibi "Kim yaptı bu işi?" sorusunu sorar. Olaya baktığınız zaman bir kral ölüyor ve kralın kardeşi tahta geçiyor ama aslında kralın bir oğlu, veliahtı var. Ve biliyoruz ki taç aslında babadan oğula geçer ama *Hamlet*'te bu söylenmiyor. Benim en tuhafıma giden budur mesela, "*Hamlet*'te bu niye sorulmuyor?" Çünkü hikâyeyi oradan anlatmıyor. Yeni düzen budur deniyor ve nedeni sorgulanmadan devam ediyor. O zaman bu durum bir toplumun çürümesini, değerlerini kaybetmesini mi anlatıyor yani? Çünkü büyük bir hata yapıldığında, suç işlendiğinde bunu sorgulayan yok, buna karşı çıkan, direnen yok. Hatta Hamlet bile sorgulamıyor, ta ki babasının ruhu ona bir uyarı yapana kadar. Ki bu da enteresandır; Shakespeare bu sorgulatmayı bile insan üzerinden başlatmıyor, babasının ruhu üzerinden yapıyor. Yani sanki tanrılar da kabul etmiyor böyle bir şeyi. Bu hatalara tanrılar da göz yumuyor. Kaan Müjdecî'nin *Hamlet*'ini farklı kılan, çok yönlü olması. En önemlisi Kaan'ın bu metni, bu yorumu yazmış olması. Yani hikâyeyi, atların götürülüşü, arabacıların durumu, adada yaşanmış bir olay üzerinden anlatması... Adada yüzyıllardır bu işi yapan insanlar var çünkü bir kültür var, hayatları var

o insanların. Ve tüm bu düzenin bir anda radikal bir şekilde değişmesi travmatik bir olay. Kaan bu durumu o kadar güzel bir yorum getirerek anlatıyor ki çok güzel işlemiş. Hem fotoğraflarla hem de olaylarla, film diline de uydurarak tabii. Çünkü bugüne kadar *Hamlet*'in o kadar çok filmi, uyarlaması yapıldı ki ama hep o metni uyarladılar, o metni konuştular. Burada o metin konuşulmuyor, o dil yok. Shakespeare'in kullandığı dilin içeriğini görsel olarak dile getiriyor burada. O şiirselliğin bizde yarattığı hissi, atların gözleri, yakın planları, koşuşlarıyla veriyor. Bizde öyle etkiler bırakıyor ki onları seyretmek şiirin bıraktığı etki gibi.

SERDAR ORÇİN: *Hamlet* dünya üzerinde en çok okunan, üzerine en çok yorum yapılan gerek klasik olarak gerekse günümüze uyarlanarak ya da tamamen deneysel olarak sahnelenmiş, filme alınmış eserlerden biridir. Dolayısıyla onu birkaç cümleyle izah etmek zor. Ama şunu rahatlıkla söyleyebiliriz; *Hamlet* her ne kadar soylular arasında geçen bir hikâye olsa da o günden bugüne değişen toplumsal, ekonomik ve psikolojik durumlara rağmen insanların içinde kendilerini buldukları, tanımladıkları kavramlarla yeniden okunmaya, yorumlanmaya devam edilebilmiş olmasıdır. 400-500 yıl önce de -aşk, ihanet, eylem, eylemsizlik, iktidar, dostluk, kardeşlik, kalleşlik, yalakalık, doğruculuk, ekonomi- gibi insanlığın sürekli yeniden tanımladığı ama her nerede ve ne şekilde olursa olsun doğru şekilde muhafaza edilmediğinde çürüyebilecek kavramlar barındırır içinde. Kaan'ın *Hamlet*'i bana göre çok başarılı bir serbest uyarlama. Üzerine çok iyi çalıştığı bu metni başarılı argümanlarla adadaki faytoncular arasına yerleştiriyor. Oradan da kendi fantezileriyle süslediği -beslediği- olayı adadan çıkarıp tüm ülkenin gündemine taşıyor. Bunu da televizyonda bir program aracılığıyla yapıyor. Bu da işin içine sosyal medyanın girmesine sebep oluyor ve böylece bugün hepimizin yaşadığı "manipüle edilen bilgiler yüzünden gerçeğin ne olduğuna dair duyulan güvensizlik" hatta "gerçeğin önemsizleşmesi" gibi insanın kendi gerçeğine bile yabancılaştığı bir ortamı gözler önüne seriyor. Kahramanlarımız içinde iyisi de kötüsü de ihanet edeni de dürüst olanı da hepsini aynı kefeye koyup çürümeye yüz tutmuş hallerine bile yabancılaştırıyor. Sanıyorum bu da bizi aslında hepimizin birer Hamlet olduğu gerçeğiyle yüzleştiriyor. Doğal yollarla elimizden gittiğini sandığımız şeylerin birileri tarafından gasp edildiğini fark ediyoruz hatta eminiz ama ispatlayamıyoruz.

MUSTAFA ALABORA: Shakespeare'in *Hamlet* oyunu şiirsel diliyle müthiş bir eserdir. *Hamlet*, soyluların kendi ahlak anlayışını eleştirir. Soyluların arasında geçen, halka değinmeyen bir oyundur. İnsanlık bütünsel bir şey değildir; emekçiler vardır, bir de onları sömürenler... *Hamlet* oyunu sadece sömürenlerin düşüncelerine, duygularına, tutkularına ayna tutar ve bana göre emekçi sınıfına ve sömürülenlere tuttuğu bir ayna yoktur. Toplumsal sınıflar arasında tıpkı *Hamlet* oyununda soylular arasında olduğu gibi, güç dengeleri ve iktidar savaşları vardır. *Hamlet*'in dünyada binlerce çeşit yorumu yapılmıştır ancak Kaan'ın aslında aristokratların arasında geçen bir oyunu fayton emekçilerine indirgemesi muhteşem bir buluştur. *Hamlet*'i başka bir boyuta taşıyarak sömürülen tarafa ayna tutan ilginç ve başarılı bir işe imza attı. *Hamlet*, şiirsel sözcüklere dayanan bir tiyatro oyunudur, Kaan o şiirselliği görüntüye aktarmayı başarmış.

FOTOĞRAF JİYAN KIZILBOĞA

STYLING PORTER İSTANBUL - MERVE GÜREŞ - BUSE ERDAL

SAÇ FERİT BELLİ (NO21)

ERDAL BEŞİKÇİOĞLU, HATİCE ASLAN, MURAT KILIÇ, AHMET RIFAT ŞUNGAR VE ELİT İŞCAN'IN MAKYAJI ÇİĞDEM YARTAŞI

ÇİĞDEM SELİŞİK ONAT, MUSTAFA ALABORA, ŞEBNEM BOZOKLU VE SERDAR ORÇİN'İN MAKYAJI UĞUR KIRAL

FOTOĞRAF ASİSTANLARI İBRAHİM ERDAL, FURKAN KUMAŞ, MEHMET ÇAĞRI YILMAZ

SAÇ ASİSTANI FERİT KARAHAN (NO21)

MAKYAJ ASİSTANI ZEYNEP CİNİSLİOĞLU

ELIT

işçAN

KRALLIK YAPISINI, GÜÇ DENGELERİNİ FAYTONCULAR ÜZERİNDEN ANLATMASI, HAMLET GİBİ TEATRAL VE ŞİİRSER BİR KARAKTERİ DAHA HAYATTAN BİRİ HALİNE GETİREBİLMEK ADINA KULLANDIĞI YAZINSAL VE GÖRSEL FORMÜLLER, GERÇEK DÜNYA VE HAYAL DÜNYASI ARASINDAKİ GEÇİŞLERİ SAĞLAMAK ADINA EKLEDİĞİ MOTİFLER, HAYVANLARIN VE MEKÂN OLARAK ADANIN HİKÂYESİNİN BU KADAR BÜYÜK BİR PARÇASI OLMASI GİBİ BİRÇOK ŞEY BENİ ÇOK HEYECANLANDIRDI.

Bu projeye dahil olma süreciniz nasıl gelişti? *Hamlet* şüphesiz benzersiz bir metin fakat bu uyarlama özelinde sizi çeken neydi?

Hamlet her ne kadar yüzyıllar önce yazılmış da olsa hâlâ geçerliliğini koruyan, bugün de insana ve topluma dair yerinde eleştirilere, sorulara sahip bir metin. Her okuduğunuzda yeni şeyler keşfettiğiniz, yeni anlamlar çıkardığınız çok zengin, çokkatmanlı bir eser. Bu metne dair bir şey yapmak tabii hem çok değerli ve heyecan verici hem de büyük bir sorumluluk ve risk. Bu yüzden proje karşıma ilk çıktığında hem çok heyecanlanıp mutlu oldum, kendimi çok şanslı hissettim hem de çok korktum açıkçası.

Kaan'ın uyarlamasını okuduğumda yüzyıllar öncesinin metnini günümüz kodlarına uyarlarken kullandığı elementler ilgimi çekti. Krallık yapısını, güç dengelerini faytoncular üzerinden anlatması, *Hamlet* gibi teatral ve şiirsel bir karakteri daha hayattan biri haline getirebilmek adına kullandığı yazınsal ve görsel formüller, gerçek dünya ve hayal dünyası arasındaki geçişleri sağlamak adına eklediği motifler, hayvanların ve mekân olarak adanın hikâyesinin bu kadar büyük bir parçası olması gibi birçok şey beni çok heyecanlandırdı. Kaan yönetmen olarak takip ettiğim, çalışma tarzını da merak ettiğim biriydi, bu da projeye çok düşünmeden olumlu cevap vermemde bir etken oldu. Çok düşünmek için de zamanım yoktu açıkçası, çekimler başlamadan bir hafta önce dahil oldum projeye. İlginç bir macera olacağını hissetmiştim. Şahane bir oyuncu kadrosu, deli dolu Kaan, onun kurduğu teknik ekip, görüntü yönetmeni Mate, Meral ve Emre Yurtsever'in kurdukları dünya, sahne tasarımı... Çok özeldi bu macerayı böyle bir ekip ile paylaşmak. Kendimi çok şanslı hissediyorum.

Dizide *Hamlet*'i, Hazar'ı canlandırıyorsunuz. Karakteriniz nasıl biridir, sizden dinleyebilir miyiz?

Ben Hazar'ı güç dengeleri, savaşları arasında, adaletsizlik, ikiyüzlülük, hırs, haset arasında sıkışıp kalmış, kendini var etmeye çalışan, genç yaşta sevgiden yoksun kalan ve dünyanın gerçekleriyle tek başına yüzleşip tüm bunların içinde kendine yer bulmaya çalışan, bunun için mücadele veren; hayatı ve ölümü sorgulayan, çelişkileri, iniş çıkışları olan biri olarak görüyorum.

Cinsiyet rollerinin değiştiği bir uyarlama *Hamlet*. Danimarka prensi karşımıza bir kadın olarak çıkıyor. Dünyadaki nadir kadın *Hamlet*-

lerden birini de siz canlandırıyorsunuz. Sektörde kadın oyuncular için yazılan rolleri de düşündüğümüzde bu kadar ölümsüz bir karakteri kadın olarak canlandırmak nasıl bir tecrübeydi?

Sektörümüzde kadın oyuncular için yazılan roller hâlâ çok kısıtlı ve çoğu hikâyede kadınlar için yazılan roller belli klişelere yaslanıyor, cinsiyetçi normları tekrardan üretiyor. Bu sebeple böyle derinlikli ve çelişkileri olan bir karakteri canlandırma imkânı karşıma çıktığı için kendimi şanslı ve ayrıcalıklı hissediyorum. Onun dışında Kaan'ın sürprizli, iniş çıkışlı, ezber bozan çalışma tarzı ve kendi içinde yaşadığı çelişkilerle baş etme yöntemleri, çözüm arama sürecine bu kadar yakından ve yoğun bir şekilde şahit olabildiğim için de çok mutluyum. Dizide yer alan diğer oyuncu arkadaşlarımla hepsi uzaktan hayranlıkla izlediğim, yaptıkları işi sahiplen, çok büyük bir özen, özveri ve disiplinle çalışan oyuncular. Onlarla bu yolculuğu paylaşmak, üretim süreçlerini gözlemlemek, fikir alışverişi yapmak, birlikte oynamak çok keyifliydi ve büyütücüydü.

Bu süreçte rolünüze nasıl hazırlandınız, ne gibi çalışmalar yaptınız?

Projeye son anda dahil oldum, bir süredir yaşadığım Hamburg'da bavulumu toplayıp birkaç gün içinde Büyükkada'ya yerleştim. Ve ben gelir gelmez çok yoğun bir çalışma ritmi başladı. Rolüme hazırlık yapmak için neredeyse hiç vaktim olmadı, öncesinde özel olarak bir çalışma da yapmadım. Bu beni oldukça endişelendirdi tabii ama şimdi geriye dönüp baktığımda belki daha fazla vaktim olsaydı korkudan sete çıkamazdım diye düşünüyorum. Bir de her şey bu kadar hızlı gelişince bir noktadan sonra o endişeyi düşünmeye de vaktiniz kalmıyor, olan oldu artık diyorsunuz. Neyin nasıl olduğunu anlamak, sorgulamak için hiç vaktim olmadı gerçekten. Bir anda adanın daha önce hiç görmediğim yerlerinde, permalı sarı saçlarım ve

sivri burun kovboy botlarımla elimi kolumu sallaya sallaya dolaşırken, oradan oraya koştururken buldum kendimi. Bu süreçte kendim için yapabileceğim en iyi şeyin hem bedensel hem de zihinsel olarak olabildiğince kendimi zinde tutmak olduğunu düşündüm. Oldukça stresli bir dönemdi, o stresle baş etmeye çalışmak başlı başına bir iş gibiydi, pandemi ve kapanma döneminde yoğun bir şekilde meditasyon ve yoga yapmaya başlamıştım, olabildiğince bu pratiği devam ettirmeye çalıştım. Kaan'ın ezber bozan çalışma stili ayaklarınızı yerden kesiyor ya da üzerinde durmaya çalıştığınız zemini sürekli sarsıyor. Bunu kabul etmek ve kendimi bırakmak çok kolay olmadı açıkçası. Öncesinde prova için vaktimiz de olmadı, tüm denemelerimizi sette yaptık, birlikte bir ritim bulmaya çalıştık. Bazen o ritmi bulup beraber dans edebildik, bazen de birbirimizin ayağına bastık. Kaan sahneleri çekerken hareket ve diyalog ile bir ritim yakalamaya çalışıyor. Bunu yaparken de her seferinde yeni şeyler deniyor, gerekirse senaryodan ve diyaloglardan tamamen kopuyor. Sahnenin mizansenini iki üç saat içerisinde belki yirmi defa değiştiriyor. Benim önceliğim de bu değişken, inişli çıkışlı ve sürprizli çalışma stiline ayak uydurabilmek, kendimi olabildiğince esnek tutabilmektir. Sete çıkmadan iki gün önce ikimiz de bunu mümkün kılmak için dışarıdan birine daha ihtiyacımız olduğunu fark ettik, böylece Kutay Sandıkçı oyuncu koçum olarak projeye dahil oldu. Tüm süreçte Kaan'a da bana da iletişim, esneklik, endişelerimiz konusunda destek oldu. Kutay ve ben her gün, ertesi günün sahnelerini çalışıyor, Kaan'a sunmak için yeni fikirler konuşuyor, farklı olasılıkları tartışıyorduk. Daha önce deneyimlemediğim bir şeydi bu ve bana yeni bakış açıları kattı. Yani çok hazırlıksız yakalandım aslında her şeye ama şimdi geriye dönüp baktığımda beni çok geliştiren, daha önce hiç kullanmadığım kaslarımı kullanmamı sağlayan, büyüten ve özgürleştiren bir süreç olarak görüyorum. Bazen hazırlıksız yakalanmak da iyi olabiliyormuş.

Çekim süreci boyunca Büyükkada'daydınız. Bu süreçten bahsedebilir misiniz?

İki sene önce Hamburg'a taşınmadan yaz tatilinde en son adada denize girdiğimde tekrar İstanbul'a dönersem adada yaşamak isterim diye düşünmüştüm. Bunun bu kadar çabuk olacağını hiç tahmin etmemiştim, her ne kadar kısıtlı ve kısa bir zaman dilimi için de olsa. Bizim adada olduğumuz dönem kapanmalar devam ediyordu ve kış olduğu için de turist yoğunluğu fazla değildi. Doğa içinde, kendimi sadece Hamlet'in ve Kaan'ın akışına bıraktığım, başka hiçbir şey düşünmediğim, hiçbir şeyle ilgilenmediğim bir dönemdi. Gündüzüm, gecem, rüyalarım sadece Hamlet ve Kaan'dan ibaretti hakikaten. Normal bir ada ziyaretimizde adanın hiç görmeyeceğimiz mekânlarında çekim

yaptık, inanılmaz günbatımlarına şahit olduk. En sevdiğim hayvanlardan biri martıdır. Etrafımda o kadar çok martı görmek, gecenin bir saati martı sesiyle uyanmak, sokakta martılarla yürümek çok keyifliydi. Denizi çok seviyorum, baktığım her yerde deniz görmek onca stresin ve karmaşanın arasında insanın içini ferahlatıyordu. Çalıştığınız ve yaşadığınız mekânın birbiriyle bu kadar iç içe olması boş zaman ve iş zamanı kavramını da silikleştiriyor, aynı zamanda iş arkadaşlarıyla kurduğunuz ilişki de başka bir boyuta taşıyor ya da beklenmedik paylaşımlara olanak sağlıyor. Özellikle Hatice ve Çiğdem Hanım ile bu paylaşımı sağlayabildiğimiz için çok mutluyum. Kaan ekibini çok koruyan, kollayan, ekibe özen gösteren biri ve buna sadece iş alanında değil, özel hayatta da önem veriyor. Onun bu yönünü keşfetmek ve bizi kendi dünyasına davet edişi çok cömertti.

Dizi çekimleri sırasında sizi en çok zorlayan sahneler hangileriydi?

Bu soruya net bir cevap vermek zor çünkü süreç çok inişli çıkışlı ve karmaşıktı. Bazen bir sahneyi çekmeye başladığımızda çok zorlanıyordum ama sonra defalarca farklı şeyler denedikçe sonunda bir şey buluyorduk ve sonra bütün düğümler çözülüyor ve her şey kolaylaşıyordu. Ya da tam tersi bazı sahneler kolay, sakın ve keyifli başlıyor ama bir şeyler eğreti duruyor, oturmuyordu, sonra Kaan bir şeyleri zorlaştırıyor ve tam içinden çıkılmaz bir hale geldi dediğim anda aslında onun istediği şeyi buluyorduk.

Bu projeye dahil olma süreciniz nasıl gelişti? *Hamlet* şüphesiz benzersiz bir metin fakat bu uyarlama özelinde sizi çeken neydi?

Bir insan çıkmış ve "Ben *Hamlet*'i adapte edeceğim," diyerek cesaret göstermiş. Bu öyle kolay bir iş değil, yapamazsan insanın tüm meslek hayatını bitirirler. Ama Kaan'ın bu maceraperest tavrı, hikâye içinde de oyuncularla beraber biraz daha özgür davranabilme imkânı sağladı. Benim için şahane bir maceraydı ve buna kayıtsız kalamazdım. O yüzden *Hamlet* adını duyar duymaz ve Kaan Müjdeci ile birleştirdiğimde yani metne gerek kalmadan direkt sete de çıkabilirdim açıkçası.

Dizide *Hamlet*'in amcası Claudius'u, Kadir Kesmec'i oynuyorsunuz. Karakteriniz nasıl biri, sizden dinleyebilir miyiz?

Kadir Kesmec'i bir kral tarafından sistemin dışına atılmış, onun kardeşi aslında. Faytonculukla hiç ilgilenmemiş, oradan kazanılan paranın bir faydası olmadığına inanmış. Bir nevi eylemsiz bir karakter, abisi tarafından seilmeyen, sistem tarafından dışlanmış birisi. Bu bağlamda da faytoncuların yok edilmesi, Kadir Kesmec'i bu durumda haklı çıkarıyor. Kaldı ki tebaası tarafından tebaanın da var olması ve yaşaması gerektiği için kendi kafasındaki başka düşünceleri dile getiriyor ve faytonculuktan para kazanmak yerine bir otel kurmanın herkes için çok daha faydalı olacağına inanıyor. Shakespeare'in *Hamlet*'inde Claudius daha kötücül bir karakterdir. İktidarı ele geçirmek için kardeşini öldürmüştür. Ancak bizdeki hikâyede işlemeyen sistemdeki bir boşluktan abisini öldürmeye kadar giden ve krallığın mutlak devam etmesi gerektiği inancıyla hareket eden bir karakter haline dönmüştü. Ben yaratılan dünyadan ve oyundaki tüm karakterlerin yorumlanmasından oldukça memnunum açıkçası. Ophelia karakterinin bir erkek tarafından oynanması çok daha naif, başka bir hayat buldurmuş role. *Hamlet*'in keza bir kadın tarafından canlandırılması ve etrafındaki matematiğin buna göre örülmesi de bir iç hesaplaşma metni olmasına rağmen *Hamlet*'in çok daha dinamik bir hale gelmesine sebep olmuş.

GLOBAL BİR İŞ *HAMLET* YANI ÜLKE İŞİ DEĞİL, DÜNYA ÜZERİNDE HERHANGİ BİR DİJİTAL KANALDA *HAMLET*'İ GÖREN BİR SEYİRCİ BUNLAR NE YAPMIŞ DIYE MUTLAKA BAKACAKTIR. FRANSA'DA, İSVİÇRE'DE FESTİVALLERDE BULUNMASI ZATEN NE KADAR İLGİ ÇEKİCİ OLDUĞUNU GÖSTERİYOR.

"Çürüyen bir şeyler var." Dizinin mottosu bu.

***Hamlet* yazıldığı dönemde çürüyen şeyleri anlatıyordu. Bu uyarlamada da çürüyenlerin bir kısmını gözler önüne seriyor. Toplumsal çürüme bugün daha yakıcı biçimde önümüzde duruyor. Siz bir sanatçı olarak bugünün Türkiye'sini, bu çürüme konusunu nasıl görüyorsunuz?**

Bir makine düşünün, makinenin çarklarından biri sürekli çalışmakta, bir süre sonra muhakkak paslanacaktır ve sadece küçük bir çark o sistemin dönmemesine sebep olacaktır. Yani sistemin içerisine oturduğunuz zaman, bir kişi bile bir sistemin yok olmasına sebep olabilir. Bu bağlamda da kim olursa olsun, ülkeleri ya da devletleri idare edenler bu zaaflarına yenik düşecekleri için mutlaka çürüyen ve paslanan çarklar olacaktır. Bizim görevimiz de bu zaten, çürüyen ve paslanan çarkları önce teşhis etmek sonra vurgulamak, eğer bu makinenin çalışmasını istiyorsak o çarkı değiştirmemiz gerektir.

Çekim süreci boyunca Büyüka'daydınız. Bu süreçten biraz bahsedebilir misiniz?

Çok üşüdüm ama dünyanın en güzel zamanını geçirdim diyebilirim. Bir oyuncunun isteyip de sahip olamadığı o konservatif yapı adada çok güzel sağlandı. Zaten tüm ekibin devamlı adada olması ve devamlı *Hamlet*'le ilgili konuşması çok büyük bir derinlik kattı projeye.

Dizinin çekimleri sırasında sizi en çok zorlayan sahneler hangileriydi?

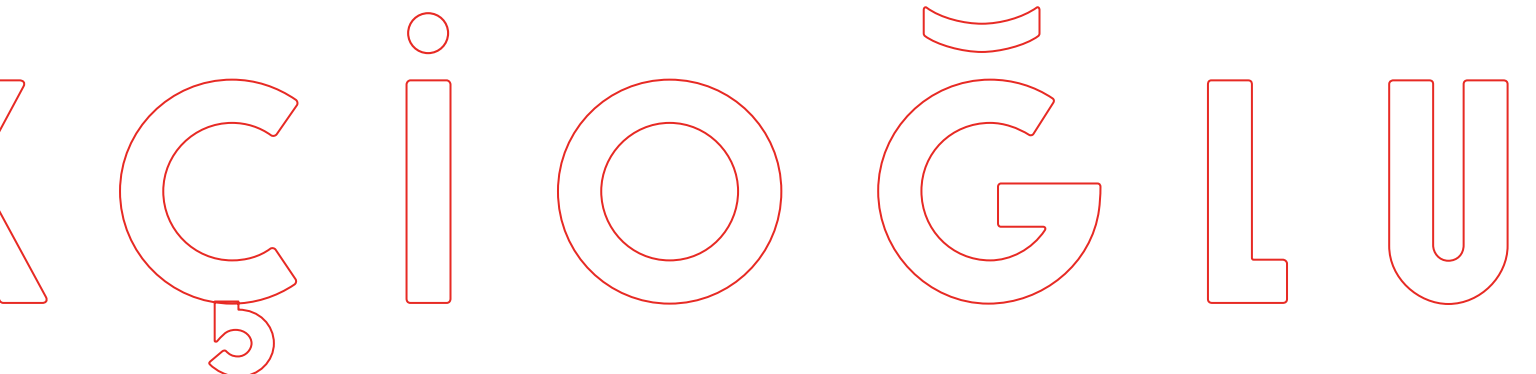
Zorlayan tek şey, bizim o karakterleri ileride seyrettığımız zaman yüzümüzü kızartacak bir hale getirmemektir çünkü çok önemli karakterlerdi. Global bir iş *Hamlet* yani ülke işi değil, dünya üzerinde herhangi bir dijital kanalda *Hamlet*'i gören bir seyirci bunlar ne yapmış diye mutlaka bakacaktır. Fransa'da, İsviçre'de festivallerde bulunması zaten ne kadar ilgi çekici olduğunu gösteriyor. Ben İngiltere'den bunun için bir hamle bekliyorum tabii ki kayıtsız kalmayacaklardır diye düşünüyorum.

Bu uyarlamada kişisel olarak kendinize en yakın bulduğunuz şey neydi?

Genç bir kızın kendini bulma çabası tabii. *Hamlet*'te genç bir erkeğin kendini bulma çabasındaki dramayla genç bir kız çocuğunun kendini bulma çabasındaki drama çok farklı oluyor, çok daha güçlü oluyor ve çok daha güçlü sözler yerine oturuyor. Kaan da bu noktada güzel bir şey yapmış, *Hamlet*'in iç seslerinin hepsini birkaç karaktere oturtmuş. Bir hayalet vardır *Hamlet*'te ama hayaleti mistik bir Rum kadınla beraber yapmış. Babanın hayaletini gösteren bir medyum kadın oluşturmuş ve biz bu medyomla beraber hikâyeyi daha inandırıcı bir halde seyrederek olmuşuz. Bir anda bir hayalet çıkıp beni kardeşin öldürdü demiyor tabii ki. Bu buluşlar Kaan'ın çok iyi bir çocuk, bir oyuncu, oyun arkadaşı olduğunu gösteriyor. Onunla oynamak çok keyifliydi.

Televizyonlar ve dijital platformlar için pek çok yerli dizi yapıldı. *Hamlet*'in de yapımına vesile olan GAİN gibi dijital mecralar ile geleneksel televizyon sisteminin nasıl farkları var? Neler söylemek istersiniz bu konuda?

Siz antrenmanınızı ya havuzda yaparsınız ya da denizde yaparsınız, tercih sizin. Bu dijital mecralar bizi okyanuslara taşıyan mecralar yani. O cesarete olmak gerekiyor yapımcı olarak, biz oyuncular olarak zaten öyle bir cesareti gördüğümüz zaman gözü kara insanlar olduğumuz için direkt o hayalin ardından gidiyoruz. Dijital platform büyük bir motivasyonla o işi çalışabilme imkânı sağlıyor açıkçası. Bir kere başı belli sonu belli, ne çekeceğin, karakterin kendi içerisinde yapısı belli. 90 dakikayı görebildiğin bir maç. Öteki türlü bir voleybol maçı gibi hiç bitmeyen setler var. Televizyon biraz zamanı öldürmek üzerine bir kurgusal dünya gibi geliyor bana, dijitaler de çok daha müthiş bir roman okumak gibi. Normal bir televizyon izleyicisinin *Hamlet*'i beğenmesi tatlı bir şaşkınlık verebilir.

Dizide Hamlet'in annesi Gertrude'u, Nazan'ı canlandırıyorsunuz. Karakteriniz nasıl biridir?

Gertrude ile Nazan arasındaki farklar sadece yaşam koşulları ve dış görünüşleri. Umursamaz tavırlar, olana anında uyum sağlama ve olduğu yeri kaybetme korkusuna sahip. Tabii ki bir de fiziksel açıklık... Nazan'ın, "Ne yapacaktım yani, ortada mı kalacaktık? Kadir abi bize sahip çıktı," repliği de aslında onu anlatmaya yetiyor.

"Çürüyen bir şeyler var." Dizinin mottosu bu cümle. Hamlet, yazıldığı dönemde de çürüyen şeyleri anlatıyordu, bugün Türkiye uyarlamasında da çürüyenlerin bir kısmını gözler önüne seriyor. Toplumsal çürüme bugün artık daha da yakıcı bir biçimde önümüzde duruyor, siz bir sanatçı olarak bugünün Türkiye'sini, bu çürümeyi nasıl görüyorsunuz?

Her şey normalmiş gibi gösterilen, umursamaz, sorumsuz bir insan kitlesi (kisti) tarafından yönetilemeyen bir toplum devamlı sancı içinde kıvrılır ve çürür. Ve sonuç iyileşemeyen, çürümüş bir topluluk olur. Toplum bozulursa iktidara kim bakacak, kim besleyecek bu iktidarı? Bunu düşünen yok. Gününü kurtarıyor iktidarda olan, sadece tüketiyor. İşte bu da Shakespeare'in oyunlarının politik tarafını bir kez daha hatırlatıyor.

Bu süreçte rolünüze nasıl hazırlandınız, ne gibi çalışmalar yaptınız?

Adada yürüyüşe çıktım. Nazan karakterinin yaşadığı yerleri kokladım. Kaan Müjdec'i'nin tanışmamı istediği Bedriye Hanım'la da sohbet ettim. Harika bir insan. Çok cömertti. Nazan'ın çoğu kıyafeti Bedriye Hanım'ın elbise dolabındandır. Adada iki buçuk ay kapalı kalmak ve ada soğuğu da bu karakteri etkiledi.

Çekim süreci boyunca Büyükkada'daydınız. Bu süreçten bahsedebilir misiniz? Dizinin çekimleri sırasında sizi en çok zorlayan sahneler hangileriydi?

Büyükkada'nın başka yerlerini ve kişilerini tanımak harika bir keşifti. Hüzünlü bir havası var adanın. İnsana terk edilmişlik, yalnızlık hissi veriyor. Bunda zorunlu göçlerin de etkisi var. Küskün bir yer ada. Zorlandığım bir sahne yok. Yönetmenim, partnerlerim ve kamera arkası tüm ekibin bunda çok büyük payı var. Soğuktan dolayı etkilendiğim sahneler oldu tabii, o ayrı.

A S L A N

HER ŞEY NORMALMİŞ GİBİ GÖSTERİLEN, UMURSAMAZ, SORUMSUZ BİR İNSAN KİTLESİ (KİSTİ) TARAFINDAN YÖNETİLEMİYEN BİR TOPLUM DEVAMLIL SANCI İÇİNDE KIVRANIR VE ÇÜRÜR. VE SONUÇ İYİLEŞEMEYEN, ÇÜRÜMÜŞ BİR TOPLULUK OLUR. TOPLUM BOZULURSA İKTİDARA KİM BAKACAK, KİM BESLEYECEK BU İKTİDARI? BUNU DÜŞÜNEN YOK. GÜNÜNÜ KURTARIYOR İKTİDARDA OLAN, SADECE TÜKETİYOR. İŞTE BU DA SHAKESPEARE'İN OYUNLARININ POLİTİK TARAFINI BİR KEZ DAHA HATIRLATIYOR.

ŞEBNEM

TAKIMI: NETWORK, KOLYE: SERIES 7.83

Dizide bir gündüz kuşağı “gerçek suç” programının sunucusu Nagehan Tan’ı canlandırıyor-
yorsunuz. Karakteriniz nasıl biridir, rolü nedir, bu programın rolü nedir sizden dinleyebilir
miyiz?

Kaan Müjdeci’nin şahane uyarlama kabiliyetinden doğan bir karakter Nagehan Tan. *Hamlet*’in
orijinalinde Nagehan’ı birebir karşılayan bir karakter yok. Bu, Kaan’ın günümüz Türkiye’sinde
Hazar gibi genç bir insan, babasının cinayetini çözmek için nerelere başvururdu sorusuyla
yarattığı bir karakter. “Nagehan Tan’la Adalet” programı, önemli bir dönüş dizi için çünkü
cinayete ve ilişkilere dair birçok şey dizide bu programda çözülüyor. Neredeyse üçüncü böl-
lümün sonundan final blokuna kadar tüm hadisenin nasıl ilerlediğini, insan eliyle nasıl for-
matlandığını görebiliyoruz bu program sayesinde.

“Çürüyen bir şeyler var.” Dizinin mottosu bu cümle. *Hamlet*, yazıldığı dönemde de çürüyen
şeyleri anlatıyordu, bugün Türkiye uyarlamasında da çürüyenlerin bir kısmını gözler önüne
seriyor. Toplumsal çürüme bugün artık daha da yakıcı bir biçimde önümüzde duruyor, siz
bir sanatçı olarak bugünün Türkiye’sini, bu çürümeyi nasıl görüyorsunuz?

Hamlet’in senaryosunu Kaan’dan alıp ilk okuduğumda damağımda kalan lezzet bu çürümüş-
lük oldu. Kokusunu burnumda duydum diyebilirim. Bu uyarlamayı ve bu senaryoyu bu kadar
çok sevmemin en büyük sebebi de budur. Orijinal tiyatro metninde de muhteşem anlatılan
çürümüşlük bu uyarlamada bence tam merkezde ve tam durması gerektiği gibi duruyor.
Bireysel ya da toplumsal bu çürümeyi, bu toplum içinde yaşayan herkes gibi iliklerime kadar
hissediyorum. Bunun rutubetini hissediyorum. Bununla baş etmeye çalışarak, sağlıklı kalma-
ya çalışarak, sakın kalmaya çalışarak ilerlemeye çalışıyorum. Hepimiz gibi.

Bu süreçte rolünüze nasıl hazırlandınız, ne gibi çalışmalar yaptınız?

Her oyuncunun yeni bir karakterle yola çıkışı ve yolculuğu birbirinden farklıdır. Bence ne
kadar oyuncu varsa o kadar da metot, teknik ve role yaklaşma biçimi vardır. Bazı işler sizin
rahat hissettiğiniz ve çalışırken verim aldığınız metotların hiçbirini kabul etmez ve bambaşka
bir şeye ihtiyaç duyar. Benim için Kaan Müjdeci’nin *Hamlet*’inde böyle oldu. Nagehan Tan’a
iki farklı basamakla çalıştım. Bir tanesi gözünü güç bürümüş bu kadını etlendirmek, kanlan-
dırmak, canlandırmak, ona hayatta salınma biçimi bulmak, onun tutkularını hissetmek ve
doğru göstermekle ilgiliydi. İkinci basamakta ise bir doğaçlamacı olmaya çalıştım. Stüdyoda
buna ihtiyacım olacağını biliyordum ve bunun için gerçekten çok çalıştım. Serbest dilde bir
stüdyo dekorunda sahneye çıkıp sadece konuşmak, promptera bakmak, seyircilerin ve ar-
kadaki konukların ruh halini doğru gözlemleyip doğru soruları sorabilmek için bir programcı
gibi çalıştım diyebilirim.

Çekim süreci boyunca Büyükkada’daydınız. Bu süreçten bahsedebilir misiniz? Dizinin çekim-
leri sırasında sizi en çok zorlayan sahneler hangileriydi?

Nagehan Tan’ın sahnelerinin tamamı İstanbul’da çekildi diyebilirim. Ama Büyükkada kısmında
ekiple birlikte adadaydım. Onların prova, çalışma, çekim süreçlerine ara ara dahil olarak aynı
havayı koklamak ve ekiple daha yakın olabilmek için evimi bir süreliğine adaya taşıdım.

Dijital platformlar için pek çok yerli dizi yapıldı ancak *Hamlet* anlatım biçimi, hikâyesi, oyun-
cuları, sinematografisiyle diğerlerinden ayrı bir yerde duruyor bizce. Siz neler söylemek
istersiniz bu konuda? *Hamlet* dizisi, yerli dizilerde ileriye doğru bir kırılma yaratabilir mi?

Daha kendimin oynayacağını bilmeden Kaan’ın bir *Hamlet* uyarlaması üzerinde çalıştığını
duyduğumda bile çok heyecanlanmıştım. Bence Kaan Müjdeci çok gerçek bir dünyayı çok
şiişel bir dille anlatıyor. Hem köklerine bağlı, gerçekçi hem de çok artistik şiişel bir dünyası
var. Dijital platformlara çok güzel ve yenilikçi işler yapılıyor. Kaan gibi kıymetli yönetmenlerin
işleri bu platformlar sayesinde daha fazla kişiye ulaşıyor. Umarım bu dizi, dijital platformlar-
daki heyecanı daha da artırır ve böyle yenilikçi, gerçekçi çok daha fazla işle tanışırız.

HAMLET’İN SENARYOSUNU KAAAN’DAN ALIP
İLK OKUDUĞUMDA DAMAĞIMDA KALAN
LEZZET BU ÇÜRÜMÜŞLÜK OLDU. KOKUSUNU
BURNUMDA DUYDUM DİYEBİLİRİM. BU
UYARLAMAYI VE BU SENARYOYU BU KADAR
ÇOK SEVMEMİN EN BÜYÜK SEBEBİ DE BUDUR.

MURATI

Dizide Ophelia'nın abisi Laertes'i, Serkan'ı canlandırıyorsunuz. Karakteriniz nasıl biridir?

Oynadığım karakter ya da dizideki diğer karakterler William Shakespeare'in *Hamlet*'inden ziyade Kaan Müjdecî'nin yeniden ve yerelden yarattığı karakterlerdir. Serkan, annesi olmayan ve kardeşiyle beraber babasının yanında büyümüş ve gün gelip babası yaşlanınca kardeşi gibi olmayı hayal ederken kendini tüm fayton-at işlerinin içinde bularak evin sorumluluğunu almış biri. Eski günler ya da çocukluğundaki güzel günlerin özlemini çekerken emin olduğu tek şey, bir daha hiçbir şeyin güzel olamayacağı. Bunun tüm kızgınlığı ve hayatın adaletsizliğine isyanını babasının yüzüne haykırmayıp kardeşinin ölümüyle artık isyan bayrağını çeken esasen yapayalnız biridir. İçinden sık sık, "Keşke her şey eskisi gibi güzel olsa," diyen, mutluluğu bulamayacak Serkan'ın hikâyesi son nefesinde kardeşini ve çocukluğunu düşünerek sona erer.

"Çürüyen bir şeyler var." Dizinin mottosu bu cümle. *Hamlet*, yazıldığı dönemde de çürüyen şeyleri anlatıyordu, bugün Türkiye uyarlamasında da çürüyenlerin bir kısmını gözler önüne seriyor. Toplumsal çürümeye, bugün artık daha da yakıcı bir biçimde önümüzde duruyor, siz bir sanatçı olarak bugünün Türkiye'sini, bu çürümeyi nasıl görüyorsunuz?

Bırakın Shakespeare'in *Hamlet*'i yazdığı dönemi, *Hamlet* dahil pek çok oyunun esin kaynağı olan Antik Yunan mitolojisinde ve antik oyunlarda da çürüyen bir şeyler (hatta pek çok şey) vardır. Totaliter yönetim anlayışlarının ortak noktalarını bulmak hiç zor değil. Hepsinde en doğrunun ve en iyinin kendileri olduğunu iddia eden düzenbaz politikacılardan oluşan ve herkesi korku, tehdit yoluyla sindirmeye çalışan kana susamış bir yığın insan vardır. Bu çürümenin artık saklanacak tarafı da kalmadı. İnsan doğası, önünde sonunda korkmaktan korkmayacak ve artık ayağa kalkacak diye düşünmeye devam ediyorum diyelim.

Bu süreçte rolünüze nasıl hazırlandınız, ne gibi çalışmalar yaptınız?

Hazırlanmadım. (Gülüyor) Shakespeare zaten elimizden düşmeyen başucu yazarımızdır. Çekimden önce elbette rolün ne olduğunu biliyordum ama hayatımda hiç atlarla ilgilenip faytonculuk yapmadım, kırbaç şaklatmadım. Elbette süreçte bunların nasıl yapıldığını öğrenmeye çalıştım ama asıl mesele bunlardan ziyade o insanların nasıl davrandığı, nasıl konuştuğu, nasıl güldüğü, nasıl içtiği, nasıl şarkı söylediğidir benim için. Hayatımda Müslüm Gürses'in hiçbir şarkısını ezbere bilmeyen ben, "Sevda Yüklü Kervanlar" şarkısını ezberleyip org çalarak ağlaya ağlaya söyledim defalarca. Sonuçta öncesinde edindiğiniz, topladığınız tüm bu yaşanmışlıklar ve role dair birikimlerinizi kendinizle beraber yönetmenin şefkatli ellerine ve hayal dünyasına bırakıp kenara çekilmiyorsunuz elbette. Yö-

netmen ve diğer rol arkadaşlarınızla yolculuğa çıkarken aynı zamanda da yolculuğu beraber yaratıyorsunuz. Yolun kendisi önemini yitirip yolda olmak daha önemli hale geliyor. Ve belki de bu yüzden Kaan'la çalışırken Kaan bana, "Sen bir kuşsun, kanatların var uç," dese sanırım inanıp kendimi bırakırdım uçurumdan.

Çekim süreci boyunca Büyüka'daydınız. Bu süreçten bahsedebilir misiniz? Dizinin çekimleri sırasında sizi en çok zorlayan sahneler hangileriydi?

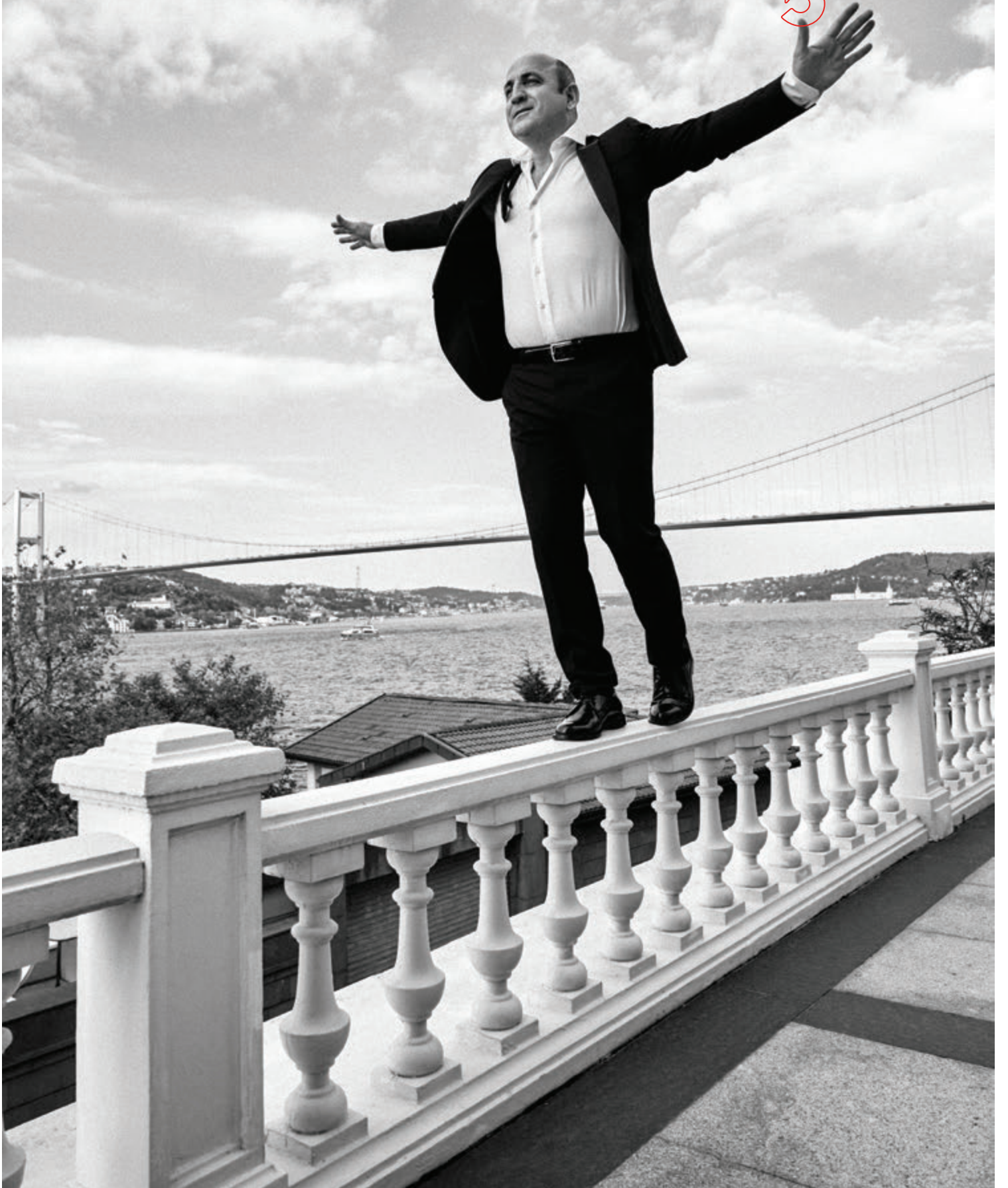
Büyüka'da üç ay gibi bir süre kaldık. En büyük avantajımız bence pandemi olması ve ıssızlık ve 30 senedir kar tutmayan ada kar tuttu. Çekimler boyunca adadan ayrılmadım (Kaan'ın da isteği buydu), bu da *Hamlet*'in yaşandığı ortamdan çıkmadan hep rolde kalmama yardımcı oldu. İstanbul'a mümkün olduğunca gitmedik çoğumuz ve hep bir aradaydık. Dolayısıyla yakınlaştık, dertleştik, tanıştık ve güvendik... En zorlayan sahne, kardeşimin ölümünden sonra kahveye gelip onu iki gün önce oturtmadığım sandalyeye bakarak ağlamak oldu. Oyun sırasında kolay ağlayabilen biri değilimdir; lakin Kaan Müjdecî denen o insan evladı içimi dağıldı ve o sahneyi defalarca çektiği halde ağlamadan duramadım. Sahneyi çekerken her tekrardan sonra boomcu arkadaşımıza dönüp, "Sen inandın mı bu adama?" diyerek beni göstermesi ve onun da, "Yok abi, inanmadım," demesini sanırım unutamayacağım. Çünkü o sırada kahvehane sahibi dahil olmak üzere herkes gerçekten ağlıyordu benim halime üzülerek. Daha sonra

çektiğimiz, org çalarak Müslüm söylediğim ve kardeşimin ölümüne ağladığım sahneden sonra, bizim boomcu kardeşimiz yine geldi ve "İnandım abi," dedi ki ben ağlıyordum o sıra. Çok şey kattı bana o sahne ve o insanlar ve unutulmayacaklar...

Dijital platformlar için pek çok yerli dizi yapıldı ancak *Hamlet* anlatım biçimi, hikâyesi, oyuncular, sinematografisiyle diğerlerinden ayrı bir yerde duruyor bizce. Neler söylemek istersiniz bu konuda? *Hamlet* dizisi, yerli dizilerde ileriye doğru bir kırılma yaratabilir mi?

Kuşkusuz *Hamlet* tüm yönleriyle yapılan öteki işlerden kendini sıyrıyor ve bu farklılık tesadüf değil üstelik. Yapımcısından, yönetmeninden, oyuncusundan en küçük birimine kadar pek çok insanın inanmasının ürünüdür bu sıradışılık. Elbette yaratım süreci önemlidir ama ülkemizde bu süreci bile yaratmak zorken *Hamlet*'in özgürce ve özgünce çekilmesi çok daha önemlidir. Dilerim bu iş, sizin tabirinizle ileriye doğru kırılmanın önünü açacak işlerden biri olur. Kaldı ki, bizim *Hamlet* bir dizi mi? Dijital platformlara dair tek korkum, onların da televizyona benzeme ihtimalidir.

KILIÇ

AHMET

Dizide Ophelia'yı, Öner'i canlandırıyorsunuz. Cinsel politikanın yeniden inşa edildiği bir uyarlama *Hamlet*. Karakteriniz nasıl biridir, sizden dinleyebilir miyiz?

Öner çok özel bir karakter. Hâlâ düşündüğümde beni etkileyen, çok saf, çok gerçek, çok gerçekdışı biri. Anlatmak benim için gerçekten zor. Oynayarak anlatmaya çalıştım.

Çekim süreci boyunca Büyüka'da'daydınız. Bu süreçten bahseder misiniz? Dizin çekimleri sırasında sizi en çok zorlayan sahneler hangileriydi?

Hayvanlarla çekilen sahnelerde fazlasıyla hassas oluyorum. Zor oluyor bu hassasiyeti yok sayarak sahnelere odaklanmak ama yanımızda Kaan vardı ve setteki tüm canlıların dilinden çok iyi anlıyordu, kişisel hassasiyetlerimi kenara bırakıp sadece sahneyle ilgilenmeme olanak sağladı.

Dijital platformlar için pek çok yerli dizi yapıldı ancak *Hamlet* anlatım biçimi, hikâyesi, oyuncular, sinematografisiyle diğerlerinden ayrı bir yerde duruyor sizce. Siz neler söylemek istersiniz bu konuda? *Hamlet* dizisi, yerli dizilerde ileriye doğru bir kırılma yaratabilir mi?

Hamlet genel izleme alışkanlıklarını kırarak hikâyeyi görsel, işitsel olarak farklı derinliklerde anlatma niyeti olan bir tasarım. *Hamlet*'in yapımı cesaret isteyen bir iş ve GAIN bunu yaparak ileride yapılacak, anlatım biçimiyle farklı dünyalar kuracak yeni üretimlere cesaret verir diye düşünüyorum.

HAMLET GENEL İZLEME ALIŞKANLIKLARINI KIRARAK HİKÂYİYİ GÖRSEL, İŞİTSEL OLARAK FARKLI DERİNLİKLERDE ANLATMA NİYETİ OLAN BİR TASARIM. HAMLET'İN YAPIMI CESARET İSTEYEN BİR İŞ VE GAIN BUNU YAPARAK İLERİDE YAPILACAK, ANLATIM BİÇİMİ İLE FARKLI DÜNYALAR KURACAK YENİ ÜRETİMLERE CESARET VERİR DİYE DÜŞÜNÜYORUM.

RIFAT

ŞUNGAR

ÇİĞDEM

Dizide adanın Rum sakinlerinden Amelia'yı canlandırıyor sunuz. Önemli ve etkili bir karakter. Karakteriniz nasıl biridir, rolü nedir, sizden dinleyebilir miyiz?

Hikâyenin bir boyutunu anlatmak için yazarın, rejisörün yarattığı bir karakter Amelia. Yani aslında "anlam" olan bir şeyi siz bir insana, bir kadına çeviriyorsunuz. Ve ben bu çalışmayı çok severim, zaten hep "karakterin anlamı ne" diye ele alırım, bazen de anlamdan karaktere giderim. Hikâyede Amelia'nın varoluşunda fiziki dünyanın içinde fiziki dünyayı aşan bir içerik olduğunu ve o içerikle bu kadının ilişki halinde olduğunu, o iki dünyanın arasında yaşayan bir kişi olduğunu görüyoruz. Mesela evinin etrafında görsel olarak fiziki dünya yıkılıyor, koparak yıklan bir dünya, üstünde 100 sene önceki kıyafetler, günlük hayat içinde olan bir insan değil ama varlığı da var. Dünya üzerinde bu şekilde düşünen, bu tarz güçleri olan insanlar hep var oldu. Ben de, "Bu insanlar gerçek mi yoksa başka boyuttan mı gelmişler?" dediğim çok hoş insanlar tanıdım. Bu kadınlara büyücü dendi işte sonradan ama aslında onlar müthiş derin ve bilge insanlar. Amelia da öyle biri ve karakterin etkisini seyirciye doğru vermek çok önemliydi. Çünkü bir hikâyesi var aynı zamanda, adada yaşayışı var, o nedenle bir masal karakteri gibi işledim onu. Kaan da en başından itibaren benim bu etkiyi vereceğime inanmış, sağ olsun.

"Çürüyen bir şeyler var." Dizinin mottosu bu cümle. Hamlet, yazıldığı dönemde de çürüyen şeyleri anlatıyordu, bugün Türkiye uyarlamasında da çürüyenlerin bir kısmını gözler önüne seriyor. Toplumsal çürüme bugün artık daha da yakıcı bir biçimde önümüzde duruyor, siz bir sanatçı olarak bugünün Türkiye'sini, bu çürümeyi nasıl görüyorsunuz?

Toplumlari, kişileri ayakta tutan, onlara armoniyi sağlayan her zaman değerlerdir. Bu değerler zaman içinde toplumlar değıştikçe değışiyor. Ama bazı insani değerler var ki onlar hiç değışmiyor; mesela Tıvrat'ta 10 günah vardır, hiçbirini değışmedi. Onları kırıyoruz, onlara ihanet ediyoruz ama değıştirmiyoruz, değışmiyorlar. Çünkü onlar kırıldığı zaman büyük bedbahtlık yaşıyor. Kişiler yaşıyor, toplumlar yaşıyor... Komşunun karısına göz koymayacak sın deniyor mesela, koyduğın zaman arkasından gelen hikâyeleri her gün seyrediyoruz. Bunun ıstırabını yaşıyoruz, çocuklar yaşıyor. Bütün dünyada, içinde olduğumuz yüzyılda o kadar ağır günahlar işlendi ki insanlığa karşı... Daha evvel de çok işlendi ama 20. ve 21. yüzyılda daha çok işlendi ve bunların bedeli var. Çürümenin getirdiği bedbahtlığı bazen insanlar anlamıyor. Bu işte bir yok oluş, hepimiz yitdiğimiz değerlere bakmalıyız. Bununla yüzleşmeli, bunu yapmamaya gayret etmeliyiz. Bütün trajedi eserleri -ki bunlar insanlığın en büyük kitaplarıdır benim için, Yunan ve Shakespeare trajedileri- kutsal kitap gibidir. Çünkü insana içine düştüğü durumu Allah tarafından anlatmaz, bir insan olan yazar tarafından anlatır ve sana kim olduğunu, bedbahtlığın sana nereden geleceğini anlatır. Ve bu, İsa'nın gelişinden 4-5 bin sene evvel anlatılmış, düşünün. Yani bu değerler, kurallar insanla doğuyor, bu fikir de insanla geliyor ve insanla var oluyor. Biz gitsek dünyada böyle bir kural yok, insan için var. O bakımdan bu trajedilerin büyük eğitici tarafı var. Bunlar halka hep tiyatrolarda o ıstırabı yaşatarak, göstererek, ruhlarında o titreşimi uyandırarak anlatıldı. O insanlar oturup orada bu dersleri öğrendiler, bu şiirleri, bu hikâyeleri dinlediler ve bunların kendi aynaları olduğunu bildiler. Bugün gazetelerde, televizyonlardaki haberler sana onu anlatamaz. Gün-

celdir ama materyal üzerinedir. Bunun başka bir boyuttan anlatılması lazım, işte o boyut da edebiyattır, sanattır. Benim için Türkiye'de de tüm dünyada da bir kriz var ve bu kriz değışik şekillerde yaşıyor ama ortak yönleri de var; aşırı maddecilik, değerlerin kaybolması, aşırı "ben"cilik... Ama böyle olmaz, sen bu toplumun bir parçasısın, insanlığın bir parçasısın. Aşırı "ben"cilik var ama böyle bir gerçek yok, yalnız sen olduğunda aç, çıplak kalakalırsın. Senin şu anda nefes almana sebep olan milyonlarca insanın varlığına nasıl yok dersin. İşte bunu söyleyen insanlar yok oldu, mentorlar yok oldu.

Bu süreçte rolünüze nasıl hazırlandınız, ne gibi çalışmalar yaptınız?

Ben her zaman senaryodan başlarım. Karakter nedir, anlamları yüklenişinde rolü nedir, nasıl bir katkıda bulunuyor, niçin bu rol var, bu rol olmasa hikâye ne olur..? Hep öyle bakarım, senaryo çok önemli. Ondan sonrası bir insanı kurmak. Burada adada oturan eksantrik bir kadın var, böyle kadınlar hep var ama burada hikâye o değil. Kadın kendine ait tek bir model, hayalle hayatı birleştiren bir kadın. Kaan da öyle işledi zaten; o ev, yılanlar... Görüyorsun ki bir masal yapısı var.

Çekim süreci boyunca Büyüka'daydınız. Bu süreçten bahsedebilir misiniz? Dizinin çekimleri sırasında sizi en çok zorlayan sahneler hangileriydi?

Biz Hatice (Aslan) ile bir evi paylaştık. Daha doğrusu o, evi tutmuştu, beni davet etti, eksik olmasın, o bakımdan çok rahattık. Çok güzel bir evimiz vardı. Sabahları meditasyonumu oturup denizi seyrederek yapıyordum. Ama pandemi olduğu için çıkmıyorduk fazla, ben de yeniden Yunan efsanelerine başladım, onları okudum. Sadece soğuk güçtü, soğukla mücadele ettik, onun dışında çok keyifliydi. Herkes yılan sahnelerini soruyor, erkek kardeşim seyredip, "Abla o yılanlar falan ne yaptın sen?" dedi mesela ama yılanlar çok keyifliydi, yılanları çok seviyorum.

Dijital platformlar için pek çok yerli dizi yapıldı ancak Hamlet anlatım biçimi, hikâyesi, oyuncular, sinematografisiyle diğerlerinden ayrı bir yerde duruyor bizce. Siz neler söylemek istersiniz bu konuda? Hamlet dizisi, yerli dizilerde ileriye doğru bir kırılıma yaratabilir mi?

Dua ederim böyle bir şey olsun diye. Kaliteli iş yapmayı isteme arzusu var, bir de o arzuyu gerçekleştirebilecek yetenek meselesi var. Bu arzunun ne kadar kuvvetli olduğundan şüpheliyim. Yapılan birçok şeyin arzusu, kaliteli, güzel bir şey yapmak değil, bir iş, ticaret yapmak. Bir dizi daha, bir oyun daha... Her gün makarna yemek gibi ama her yemek -makarna bile olsa- bir ziyafet gibi olabilir. Ama bir değışiklik, bir araştırma, yaratıcılık olmalıdır. Yani biraz yapanlarda bu hassasiyetin olması lazım. Tabii, "Halk bunu alıyor, almıyor," gibi şeyler söyleniyor, onu bilemiyorum. Bir de bizde yapı olarak arkası açık, yazdıkça yazılan bir form var, bu çok tehlikeli. Bunu devam ettirmek, kaliteyi sağlamak çok zor. Bu bakımdan mini dizileri ya da tek sezonluk şeyleri takdir ediyorum. Başından sonuna rejisör de ne yaptığını bilir, aktör de ne yaptığını anlar. Dijitaller belki bunu değıştirir. Halk da bunu seyretmediği, talep etmediği zaman değışecek inanıyorum. Ama şu da var: Yüksek sanat dediğimiz şeyin seyircisi her zaman sınırlı maalesef; konsere kaç kişi gider, bir sergiye kaç kişi gider gibi. Bence Kaan'ın yaptığı, popüler olabilecek bir şey değil, sadece buna meraklı olanların beğeneceği, unutmayaacağı bir eserdir.

SELIŞİK

ONAT

TAKIMI: NETWORK. KÜPE: SERIES 7.85. AYAKKABI: AYAKKABI DÜNYASI

SERDAR

HAMLET DİZİSİNİN İLERİYE DOĞRU BİR KIRILMA YARATACAĞINA EMİNİM. BU SADECE HAMLET DİZİSİNİN HİKÂYESİ, ANLATIM BİÇİMİ, SİNEMATOGRAFİSİNİN NE KADAR İYİ YA DA FARKLI OLMASIYLA İLGİLİ DEĞİL, BÖYLE BİR HİKÂYENİN BÖYLE BİR BİÇİMDE VE BÖYLE BİR KADROYLA GERÇEKLEŞMESİYLE İLGİLİ.

Dizide bir gündüz kuşağı “gerçek suç” programında araştırmacı olarak görev yapan ve olayların iç yüzünü ortaya çıkarmaya çalışan Kerem’i canlandırıyorsunuz. Karakteriniz nasıl biridir, rolü nedir, sizden dinleyebilir miyiz?

Kerem aslında eski bir komiser. Mesleğini terk etmiş. Dizide Kerem’in geçmişi hakkında çok fazla bilgi öğrenmiyoruz ama bıraktığı mesleğiyle ilgili, adalet kavramıyla ilgili, gerçeğe ilgili mutsuzluk, huzursuzluk yaşadığını, kendini orada o mesleğin içinde pek gerçekleştiremediğini derinden hissediyoruz. Şimdiye televizyonda bir reality show programında mesleğinden edindiği bilgi ve tecrübeyi kullanarak olayların peşine takılıp araştırıp bazen bir muhabir gibi bazen bir dedektif gibi davranarak programa malzeme taşıyor. Aslında vicdan sahibi, gerçekten adaletin peşinde olan biri ama televizyondaki adalet programında çalışırken kendini orada yeniden tanımlama konusunda yine güçlük çektiğini görüyoruz. Aslında o da hakikatin peşinde... Kendince...

“Çürüyen bir şeyler var.” Dizinin mottosu bu cümle. *Hamlet*, yazıldığı dönemde de çürüyen şeyleri anlatıyordu, bugün Türkiye uyarlamasında da çürüyenlerin bir kısmını gözler önüne seriyor. Toplumsal çürüme, bugün artık daha da yakıcı bir biçimde önümüzde duruyor, siz bir sanatçı olarak bugünün Türkiye’sini, bu çürümeyi nasıl görüyorsunuz?

Benim bir kızım var, 6 yaşında. Ona bir baba olarak mirasım şu olacak: Lütfen asla vicdanını ve adalet duygunu kaybetme. Hiç kimseye karşı. Ama hiç kimseye... Bana göre sorun da bu, çözüm de. Vicdan ve adalet. Bunlar çürümesin, gerisi hallolur... Kişilerde de toplumda da...

Çekim süreci boyunca Büyükada’daydınız. Bu süreçten bahsedebilir misiniz? Dizinin çekimleri sırasında sizi en çok zorlayan sahneler hangileriydi?

Büyükada’da olmak büyük bir şanstı bence. Hem atmosfer açısından hem kolay ulaşım ve konsantrasyon açısından. Adanın ve adalılarının bütün güzelliklerini yaşadığımız şahane bir zaman dilimi oldu. Ama hava koşullarından dolayı yaşanan bazı donma, kendini kaybetme hadiselerini saymazsak. (Gülüyor)

Dijital platformlar için pek çok yerli dizi yapıldı ancak *Hamlet* anlatım biçimi, hikâyesi, oyuncularını, sinematografisi ile diğerlerinden ayrı bir yerde duruyor bizce. Siz neler söylemek istersiniz bu konuda? *Hamlet* dizisi, yerli dizilerde ileriye doğru bir kırılma yaratabilir mi?

Hamlet dizisinin ileriye doğru bir kırılma yaratacağına eminim. Bu sadece *Hamlet* dizisinin hikâyesi, anlatım biçimi, sinematografisinin ne kadar iyi ya da farklı olmasıyla ilgili değil, böyle bir hikâyenin böyle bir biçimde ve böyle bir kadroyla gerçekleşmesiyle ilgili. Gerçekleşmiş bu proje bizde mecburen işleyen otosansür mekanizmasının zayıflamasına hatta kırılmasına neden olacaktır birlerinde. Düşünsenize çok fazla değil, bundan sadece bir iki yıl önce herhangi bir kanalda *Hamlet* diye bir dizinin yayınlanabileceğiyle ilgili kimsenin bir hayali olabilir miydi? “*Hamlet* yakında ATV’de” diye bir tanıtım izleyebilir miydik? Asla... Asla yapılamaz, alsa çekilemez diye düşünülen, daha yazılmadan vazgeçilmiş birçok fikrin yeniden hayat bulmasına neden olacağını, yapacak insanlara da ilham vereceğini düşünüyorum.

ORÇİN

M U S T A F A

BİZ BASİT KONULARDA, BASİT OYUNCULUKLARLA, ATMOSFERİ HİÇ OLMAYAN DİZİLER SEYREDİYORUZ, Kİ BURADA HER ŞEYE ÇOK ÖZEN GÖSTERİLMİŞ. İNSANLAR BİRAZ DA KENDİ ALIŞKANLIKLARINDAN VAZGEÇİP BÖYLE ŞEYLERE YÖNELMELİ VE KENDİ BEYİNLERİNİ, RUHLARINI, SANATSAL DERİNLİKLERİNİ GELİŞTİRMELİ. *HAMLET* DİZİSİNİN BU NEDENLE BÜTÜN DÜNYADA İZLENMESİNİ ÇOK İSTERİM.

Dizide Hamlet'in babasını, Ahmet Kesmec'i'yi canlandırıyorsunuz. Karakteriniz nasıl biridir, rolü nedir, sizden dinleyebilir miyiz?

Hamlet oyununda Hamlet'in amcası Claudius, iktidarı ele geçirmek için ağabeyini öldürürken Kaan'ın yorumunda da ağabeyini faytoncuların başına geçmek için öldüren benzer bir karakter var. Ama bu karakter sarayda yaşayan soylu biri değil, bir adada hayatını faytonculukla kazanan biri ve iktidarı ele geçirmek istiyor. Shakespeare'nin yazdığı oyunda Baba Hamlet karakteri (hayalet) sadece genç Hamlet'in anlatımlarıyla seyirciye ulaşır. Oyunda hayaletin karakter ipuçları yoktur. Hayaletin karakterini genç Hamlet'in babasına olan hayranlığıyla öğreniriz. Kaan'ın dizisinde ise ben, kısa sürede seyircinin zihninde duruşuyla yer edinecek bir baba karakteri canlandırmaya çalıştım. "Köpekler istedi diye atlar ölmez," diye haykırmasına rağmen atların öldürülmesine engel olamadığı için mutsuzluk ve umutsuzluk içine düşmüş; kızının telefonunu açmayacak kadar içine kapanmış bir karakteri canlandırmaya çalıştım.

"Çürüyen bir şeyler var." Dizinin mottosu bu cümle. *Hamlet*, yazıldığı dönemde de çürüyen şeyleri anlatıyordu, bugün Türkiye uyarlamasında da çürüyenlerin bir kısmını gözler önüne seriyor. Toplumsal çürüme, bugün artık daha da yakıcı bir biçimde önümüzde duruyor, siz bir sanatçı olarak bugünün Türkiye'sini, bu çürümeyi nasıl görüyorsunuz? Türkiye, gerçek burjuvazi olmadığı için sanat ve kültür alanında yeterli gelişimi ve çıkışı ne yazık ki yapamamıştır. Türkiye'de cumhuriyetle beraber devlet eliyle sanat ve kültürel kalkınma çabasına girilmiştir. Bu bir miktar işe de yaramıştır ancak sanat özgür ortamlarda serpilip gelişir. Bir toplumun çürümmesini ancak sanat engelleyebilir. Özgür sanat!

Bu süreçte rolünüze nasıl hazırlandınız, ne gibi çalışmalar yaptınız?

Hayatım boyunca adada geçirdiğim vakitlerdeki faytoncuları gözümün önüne getirmeye çalıştım ve kafamın içinde onlardan bir kolaj yaptım.

Çekim süreci boyunca Büyükkada'daydınız. Bu süreçten bahsedebilir misiniz? Dizinin çekimleri sırasında sizi en çok zorlayan sahneler hangileriydi?

Ben adada sadece dört gün kaldım. Beni en çok zorlayan sahne atla yaklaşık 4 km. yürüdüğüm sahneydi.

Dijital platformlar için pek çok yerli dizi yapıldı ancak *Hamlet* anlatım biçimi, hikâyesi, oyuncularını, sinematografiyle diğerlerinden ayrı bir yerde duruyor bizce. Siz neler söylemek istersiniz bu konuda? *Hamlet* dizisi, yerli dizilerde ileriye doğru bir kırılma yaratabilir mi?

Dünya dizileri içerisinde atmosferi en iyi kullanan dizilerden biri bu. Alistığımız klasik dizilere benzemiyor. Biz basit konularda, basit oyunculuklarla, atmosferi hiç olmayan diziler seyrediyoruz, ki burada her şeye çok özen gösterilmiş. İnsanlar biraz da kendi alışkanlıklarından vazgeçip böyle şeylere yönelmeli ve kendi beyinlerini, ruhlarını, sanatsal derinliklerini geliştirmeli. *Hamlet* dizisinin bu nedenle bütün dünyada izlenmesini çok isterim.

K A A N

M Ü J D E C i

Hamlet ilk dizi projeniz. 2014'te ilk filminiz Sivas'la Venedik Film Festivali'nde Jüri Özel Ödülü'ne layık görülmüştünüz. Bize kariyerinizden bahseder misiniz? Dizi, film yapmak hep tutkunuz muydu?

Tabii. Yani beş yaşında piyano öğrenmedim ya da 15 yaşındayken illa film çekeceğim diye düşünmüyordum ama birkaç şey deneyince film çekmek iyi geldi. (Gülüyor)

Hamlet nedir, neden önemlidir, bize ne anlatır? Sizin Hamlet'iniz nasıl bir hikâye, nasıl bir uyarlama?

William Shakespeare, *Hamlet*'i yazdığında bir soylular hikâyesi anlatıyordu. Bence böyle bir hikâye sadece monarşiyle yönetilen ülkelerde olabilir. Türkiye'de öyle bir yapı yok. Ben de hikâyeyi buraya taşıırken öncelikle demokratik bir yapıya aktarmaya çalıştım. Bu çok büyük bir fark yaratıyor tabii. Çünkü biliyorsunuz *Hamlet*'te herkes birbirini öldürüyor ve bunun çok büyük bir cezası yok ama günümüzde birini öldürürseniz polis devreye girer, sabah programları devreye girer, hukuk devreye girer. Yani bugün, suç ve adalet anlayışı farklı. Öncelikle *Hamlet*'i böyle bir dünyaya uyarlamaya çalıştım. Bir de *Hamlet*'in yazıldığı dönemde iklim krizi gibi sorunlar yoktu, hayvan-insan ilişkisi de bugünkünden çok daha farklıydı. İnsan yine de hayvanı sömürüyordu ama hayvanı sömürdüğünün farkında değildi. Şu an bu konuda bir farkındalık var. Bunu da uyarlamak gerekti. Bunları yaptıktan sonra karakterleri tek tek tanımlamaya çalıştım. Orijinal *Hamlet*'te iyi eğitim almış bir Danimarka prensi var. Danimarka prensinin büyük felsefe sorgulamalara girişi tabii ki doğal. Bizim karakterimiz ise 19-20 yaşlarında bir faytoncu kızı. Onun ağzına o Danimarka prensinin sözleri çok yakışmıyordu. Bu yüzden de varlığı yokluğu pek belli olmayan ek karakterler yarattık, Amelia karakteri gibi. Büyük lafları daha çok onlarla söyledim. Bir de insan bazen kendi kendine büyük sözler söylüyor: "Ne cool bir cümle kurdum," diyor ama aynı sözü konuşurken, sessiz şekilde dile getiremiyor. Bana öyle oluyor en azından. O yüzden bazı karakterler de, mesela Erdal Beşikçioğlu'nun karakteri, büyük cümleleri daha çok iç sesiyle söylüyor. Böyle böyle çağdaş bir uyarlama doğdu. Zaten ben senaryoyu yazarken de çekerken de yazılı metinle görsel işi çok farklı kurguladım. Çoğu zaman kitap uyarlamalarını beğenmeyiz, değil mi? Bunun nedeni, yönetmenlerin çoğunlukla kitabın aynısını çekmeye çalışmaları. Kitaptaki duyguyu, düşünceyi değil de kelimeleri çekmeye çalışıyorlar. Ben, bu *Hamlet* uyarlamasında kelimeleri değil, duyguyu çekmeye çalıştım. O yüzden de metni görselleştirirken hayvanlardan, doğadan yararlandım.

Mekân olarak bir adayı seçmemin sebebi de krallık gibi sınırları belli bir alana sahip olmasıydı. Yani *Hamlet*'teki duyguyu yansıtabilecek ve görselliği zenginleştirebilecek öğeler kullandım.

Peki, Shakespeare'le ve Hamlet'le nasıl bir ilişkiniz var?

Seviyorum. (Gülüyor) Bunlar büyük eserler. Son bir senedir çok okuyamıyorum ama normalde sık okuyan biriyim. Aslında film izlemeyi pek sevmiyorum, çok eskiden severdim. Şimdi kitap okumayı daha çok seviyorum. Kitap okurken zaten film izlemiş gibi oluyorum. Shakespeare eserleri de gerçekten içinde çok eğlenebildiğin eserler. Hem dramatik yapısı bakımından takibi kolay hem de edebi yanı, anlatımı çok kuvvetli. Okudukça

RÖPORTAJ FULYA TURHAN
FOTOĞRAF GÖKHAN ÇIRAK

heyecanlanıyorsun, kafanda daha çok fikir canlanıyor. Shakespeare'le ilişkim böyle işte; Dostoyevski'yle nasılsa öyle aslında... Ben kimseye saplanıp kalmıyorum. Shakespeare dönemim geliyor, Shakespeare'le uğraşıyorum. *Hamlet*'i ise bilerek seçtim çünkü *Hamlet*, Shakespeare eserleri arasında en basit olanı. Bence sinemada hikâye basit olmalı. Zaten her şeyi anlatırken yeterince yorucu anlatıyoruz... *Macbeth* filmi izledim mesela, çok güzel bir uyarlama ama çok daha ağır bir metin. "Niye *Hamlet*'i seçtiniz?" diye soracaksınız birazdan, o yüzden anlatıyorum bunu. (Gülüyor) *Hamlet*'in hikâye yapısı çok basit, o yüzden *Hamlet*'i seçtim. Sinemaya daha uygun. Yoksa başka bir eser de olabilirdi. Görselleştirme konusuysa yönetmene bağlı; bana Cin Ali kitabını da verseniz ben onu kendi tarzımda sinemaya uyarlarım. O yüzden *Hamlet*'in görselliği kuvvetli ya da kuvketsiz demek istemiyorum. *Hamlet*'in edebi yanı çok kuvvetli ama hikâye yapısı basit, bu yüzden *Hamlet*'i seçtim.

Hamlet bir intikam hikâyesi. Hamlet'i seçmenizde sizin anlatmak istediğiniz hikâyeyle uyuşması da bir etken miydi yoksa en başından "Ben Hamlet'i uyarlayacağım," diyerek mi yola çıktınız?

En başından beri *Hamlet* uyarlaması yapmak istedim çünkü *Hamlet* çok fazla uyarlanmış. Japonya'ya gitmişim, orada Noh tiyatrosu var. Noh tiyatrosunda 196 tane mi ne oyun var. Bunların hepsi bin küsur yıllık oyunlar. Binlerce yıldır aynı oyunları oynuyorlar. Bu beni çok etkiledi. Oyuna girmeden önce de sana izleyeceğin oyunun sinopsisini veriyorlar. Yani sen bildiğin bir hikâyeyi izliyorsun ama oyuncunun yorumu, müzisyenlerin yorumu farklı oluyor... Hep aynı oyunu farklı yorumlarla izliyorsun. *Hamlet*'in de çıkış noktası bu. Çok yorumlanan bir metni başka bir şekilde göstermek istedim ve *Hamlet* bence bunun için en doğru metin. Çünkü Metin Erksan da yapmış, "Bir de ben yapayım," dedim. (Gülüyor) Bir de yaptığım her işin içinde kaybolmayı çok seviyorum. Bir bulaşık makinesi alacağınız zaman her detayını yüz kere kontrol edersiniz ya, ben de bir film ya da dizi çekeceğim zaman onun detaylarında kaybolmaya bayılıyorum. *Hamlet*'i ve

Shakespeare'i seçmemdeki neden de bu; o metnin içine girmek istedim. Şimdi bir *Hamlet* okulu bitirmiş gibiyim. Sinemanın ekonomik getirisiyle çok ilgilenmiyorum açıkçası, bana bir şey öğretsin istiyorum sinema.

Biraz önce Dostoyevski'nin adını andınız. Bir Dostoyevski uyarlaması da izler miyiz sizden?

İzleriz tabii, niye izlemeyelim, şartlar uygun olursa... (Gülüyor) Şu an öyle bir çalışmam yok ama neden olmasın? Ömrüm yettiğince bu işi yapacağım, iyi de yaptığımı hissediyorum çünkü iyi tepkiler geliyor. İyi yaptığım tek iş bu. Mesela barım var, onu iyi yürütemiyorum. (Gülüyor)

Hamlet'in uyarlanma sürecinden bahseder misiniz? Ana metni aldınız ve yedi bölümlük bir dizi olacak diye üzerinde çalışmaya başladınız... Nasıl bir çalışma süreci işledi sizin için?

Karakterleri uyarlamaya çalıştım önce. İlk olarak Hamlet karakterini yani dizideki faytoncunun kızını yarattım. Ardından amca'yı yarattım. Sonra gerçek hayattan yararlandım. Ben, faytonların kaldırılmasından üç ay sonra atlarla ilgili gönüllü bir çalışmaya katılmışım. Orada tanıştığım kişileri, adadaki kişileri *Hamlet*'e uyarladım aslında. Yani gerçek karakterleri Hamletleştirdim. *Hamlet*'i etrafıma uyarlamadım. Ama bunu yaparken esere gerçekten sadık kaldım. Önemsediğim bir şey bu çünkü sinema sanatı bence sınırları kal-

dırmakla değil, sınırlar çizmekle ilgili. Ben de kendimi zor durumda bırakacak sınırlar çizdim hep. Yani orijinal metinde beş karakter mi var? O zaman benim uyarlamamda da beş karakter olacak... Orijinal metinde krallık mı var? İşte, krallığın sınırları ile adanın sınırları ve bir Fayton Krallığı... Orijinal metinde Hamlet, babasını öldürenle tiyatroyla yüzleşiyor; bizde reality showla... Orijinal metindeki büyük sözler peki? Madem karakter ekleyemeyeceğim o zaman bir büyücü, gerçek olmayan bir ek karakter yaratayım... Abdullah'ın ölümünün kazara zehirlenmekten kaynaklanması da bu sınırlar dahilinde gerçekleşti. Tabii bunlar izlerken çok basit fikirlermiş gibi geliyor ama yaratırken günlerce düşünüyorsun. Mesela Abdullah'ı bir yazdım, yanlışlıkla uçurumdan düşüyordu; bir yazdım, kaza kurşunuyla ölüyordu; zehirle öldürmek çok basit bir fikir halbuki ama günlerce düşündükten sonra aklıma geldi. Önüme çıkan bir sorun da Hamlet'in çok konuşmasıydı. Sayfalarca konuşuyor Hamlet. Ben onu sinemaya nasıl çekeyim, kim izler? O yüzden doğa, hayvanlar falan girdi işin içine ve karakter kimi yerde gösterdi, kimi yerde söyledi söyleyeceklerini. Öyle karakterler boş boş baksın, yürüsün, ben arkadan çekeyim gibi tembellikleri de sevmezdim; yapıyor ya bazı yönetmenler... Ama neden öyle yaptıklarını anladım, tembellikten değilmiş. Ekip o kadarını yapıyor; sadece yolda yürüyeni çekebiliyor. "Şurada şöyle bir hareket de olsa," deseniz, onu oyuncu yapıyor ama ekip çekemiyor.

Uyarlama sürecinde sizi en zorlayan nokta neydi?

İşe başlamadan önce nasıl olsa yaparım diye düşünüyordum, başladığımda o kadar kolay olmadığını fark ettim. "Büyük konuşmuşum, galiba yapamayacağım," dedim. Herhalde Shakespeare'e layık olamaktan çok korktum. Ama bu korku sete kadar, hatta senaryonun yarısını yazana kadar sürdü. Hayalet mevsusu da beni çok yordu. Hikâyeye nasıl hayalet koyacağız diye çok düşündüm; çarşaf geçirip gözlük mü takacağız? (Gülüyor)

Sonra kızın atın içinden konuştuğu sahneyi yazdım. Yapımcılar, "Kaan bunu beceremezsin, seyirci anlamaz bunu," dedi ama en kolay çektiğimiz sahne de o sahne oldu.

Shakespeare'in Hamlet'inde, "Bu mutlaka değişmeli," dediğiniz bir şey var mıydı ve bu değişiklikleri nasıl yaptınız?

Bazı karakterlerin karikatürize davranışları vardı, onları doğallaştırdım. Polonius mesela çok yalaka ama o kadar da yalaka olmamalı. Tarihi filmleri izlerken konuşmalara ve el hareketlerine çok takılıyordum hep, robot gibi geliyordu. "Bir gün tarihi bir film, dizi çekersem doğal konuşmalı karakterler," diye düşünüyordum. Hamlet'te bu düşüncemi uyguladım aslında çünkü Shakespeare'in metinlerinde de karakterler doğal konuşmuyor, çok yüksek ifadeler var. Halbuki o zamanlarda da Yozgatlı adam Yozgatlı gibi konu-

yordu. (Gülüyor) Bir de mesela orijinal Ophelia da ağlak, bizimki de ağlak ama ben o ağlaklığın sebebini de ortaya koydum. Daha insanlaştırdım yani.

Dizinin mekânı Büyükkada, bir Fayton Krallığı söz konusu. Atlar dizide baskın bir tema. Neden Büyükkada ve Fayton Krallığı?

Pandemiden dolayı. (Gülüyor)

Pandemi olmasa yine bu seçimi yapar mıydınız?

Pandemi olmasa Hamlet olmazdı. Ben işleri akışına bırakan biriyim. Henüz gösterime girmeyen Iguana Tokyo filminin çekimlerini Almanya'da

bitirdim, Türkiye'ye indim, indiğim hafta tüm sınırlar kapandı. E, festivaller de iptal oldu, başvurduğum festivallerden filmi geri çekmek zorunda kaldım. Ne yapayım diye düşündüm, Hamlet'i uyarlamak zaten aklımda vardı, "Hamlet'i yapayım bari," dedim. Boşluktan doğdu yani Hamlet, sipariş üzerine yapmadım.

Hamlet dizisinde gerilim, gizem ve tekinsizlik ön planda. Atmosfer önemli bir noktada konumlanıyor dizide. Bütün bunlar için nasıl bir sinematografi stratejisi uyguladınız?

Dediğim gibi, orijinal Hamlet'te çok fazla konuşma var. Sinema öyle bir alan değil, daha görsel bir alan. O konuşmayı hafifletecek şey aynı değerinde görsel oluşturmaktı. Tabii, Hamlet'te ne var? Bir hayalet var. Hayalet olması her şeyi değiştiriyor çünkü olaya bir mistisizm katıyor. Adaleti sorgularken doğanın, hayvanların olmadığı bir sorgulama da ortaya koyamazdım. Bu mistik motifler ve doğa motifleri oluştuktan

sonra ressamların tablolarına göz gezdirdim. Çünkü 400 küsur yıl önce yazılmış bir eser olduğu için Hamlet'in kendi içinde de gotik bir hava var ve birçok ressam bundan etkilenmiş, birçok ressam Ophelia'nın ölümünü resmetmiş. Özellikle Rembrandt tablolarını düşündüm hep, onun eserlerinden çok faydalandım. Bunlara baktıktan sonra nasıl bir şey istediğimi belirledim. Görüntü yönetmenimiz Máté Herbai, ki kendisiyle Iguana Tokyo'da da çalıştım, Macar bir görüntü yönetmeni. Aklımdaki şeyleri onunla paylaştım. Ondan sonra adım adım dünyamız oluştu. Sanat yönetmenlerimiz Emre ve Meral Yurtseven de müthiş insanlar. Bu dünyanın oluşmasında çok büyük katkıları oldu.

Hamlet karakteri dizide genç bir kadın olarak karşımıza çıkıyor. Bu seçimi yapmanıza yol açan neydi? İzlediğimiz ilk kadın Hamlet değil, evet ama sizin Hamlet neden kadın oldu?

Hamlet o kadar detaylı düşünüen bir karakter ki bana hiç erkek gibi gelmiyor. Rifat'ı (Şungar) Hamlet, Elit'i (İlşan) Ophelia yapalım; çok derinliksiz bir şey çıkardı ortaya. Bir dişil enerji var Hamlet'te. Bir de bir erkek oyuncu oynasaydı Hamlet'i, doğayla ilişkisini çok kuramazdım. Dizide Hamlet'in hayali karakterleri olan Amelia ve Nuh'u da Hamlet karakterine dahil edersek aslında Hamlet'in içinde olgun bir karakter, sorgulayıcı bir erkek var, bir kendi ana karakteri, bir dişil enerji var. Bir de eylemsizlik hali... Erkek, dünyaya o kadar şanslı geliyor ki o kadar da eylemsiz olmayabilir. Halbuki kadının bir şey yaparken beş on kere düşünmesi gerekiyor. Erkekleri çok pratik görüyorlar mesela, halbuki pratik falan düşündüğümüz yok, aldığımız risk az. En fazla ne kaybedebiliriz ki? Kadınlar için durum böyle değil.

Sizin Hamlet'inizde orijinal Hamlet'te olmayan bir şey var mı?

Hayvanlarla ilişkisi var. Devamlı kucığında bir hayvan var. Orijinal Hamlet elinde kuru kafa tutuyor, bizimki ise elinde tavuk tutuyor. Diğer Hamlet'te kurukafaları insan olarak görüyoruz, bizde kurukafalar hep hayvan ve sağda solda martı ölüleri var. Bizim Hamlet'in bazı sözleri Shakespeare'inkine çok benziyor, o yazdı sanıyor bazıları ama vallahi ben yazdım. (Gülüyor) Fakat bizim Hamlet daha mistik. Orijinal Hamlet'le ilgili en garipsediğim şeylerden biri, oyunda hayalet olması ama mistik hiçbir şey olmaması. Her şey çok normalmiş gibi ilerliyor. Sonra, bizimki Shakespeare'inkinden daha deli.

Hamlet son derece karmaşık bir karakter. Bunu ekrana yansıtmak için nasıl bir strateji geliştirdiniz? Örneğin Amelia ve Nuh tamamlayıcı karakterler mi?

Evet, o ikisi tamamlayıcı karakterler. Aynı zamanda, dediğim gibi, hayvan faktörünü ve rüyaları kullandım. Her bölümün girişi bir rüya sahnesi gibi mesela. Yani Hamlet karakterinin karmaşıklığını mistikleştirerek gerçekleştirdim. Gerçekten babasının hayaletini görmüş bir kadın nasıl olmalıdır sorusunun cevabını düşünerek geliştirdim karakteri.

Diğer karakterlerle ilgili de görüşlerinizi alabilir miyim biraz? Harika bir kadro var çünkü. Nasıl bir casting süreci yaşadınız?

Her şey kader kısmet. Aslında hiç inanmam böylele şeylere ama neye inanmasam başıma geliyor. (Gülüyor) Cast süreci o kadar zor geçti ki... Onu istemedim, bunu istemedim, şunu istemedim. İstediklerimin ise ya dizisi vardı ya başka bir filmi. Sonra bana önerilenleri kabul etmedikçe bir baktım, istediklerimin projeleri bitmiş. Nasıl bir enerji yaydıysam o ay herkesin dizisi çatır çatır bitti. (Gülüyor)

Hamlet üzerine konuşulması, tartışılması önümüzdeki günlerde böyle dizilere diğer dijital platformlarda da alan açılmasını sağlar mı sizce?

Tabii ki. Bu böyledir. Bize yurtdışında kapıları açan sinemacı Nuri Bilge Ceylan'dır mesela. Onun filmleri yurtdışında öyle ilgi çekti ki festivallerin kapıları başka Türkiyeli yönetmenlere de açıldı. Artık her festivalde bir Türk filmi var. Yapımcılar riskli işten nefret ediyor, Hamlet de riskli bir iş. Ben yapımcı açısından riskli bir insanım. Hamlet, bu riskin alınabilir değerinde olduğunu gösterdi. Hayatta çok şaşırdığım bir şey var; bu kadar berbat iş varken yapımcılar bir berbat iş daha yapmayı kabul ediyor ama berbat olmama ihtimali olan bir iş yapmayı kabul etmiyor. Zengin kız-fakir oğlan hikâyesi işte; iyi çekerseniz iyi olur, berbat çekerseniz berbat. Ama öbür tarafta iyi çekilirse harika olacak riskli bir iş var; ona sıcak bakmıyorlar. Bu, hayata ters bir şey. Biraz vizyonla alakalı bir durum. Hamlet'in bu vizyonu biraz daha genişleteceğini, yapımcılara biraz daha cesaret vereceğini düşünüyorum.

Dijital platformlar sansürden kurtulmanın bir yolu olabilir mi peki?

Sansür çok derin bir konu Türkiye'de. Dijital platformlarda da sansür var. Mesela Netflix, o LGBTİ+ dizisini çekemedi, çekirtemediler. Ticari bir kurum özgür olamaz çünkü RTÜK cezası gelir, vergi borcu gelir... Mecranın önemi yok. İşin kaynağı sorunlu. Bu yüzden ticari kurumları da çok suçlamamak lazım çünkü rüzgârla dövüşüyorsunuz. Hamlet'te bir LGBTİ+ meselesi, Kürt meselesi olsaydı ya da kutsallarla dalga geçilseydi kim bunu bu ülke sınırları içinde çektirir ya da yayınlardı ki?

GAİN'le anlaşma süreciniz nasıl yürüdü? Çok kuvvetli de bir tanıtım çalışması yapıyorlar Hamlet için.

Çok kolay bir süreç oldu, sağ olsunlar. Masaya oturduk, projeyi anlattım, "İyi, yapalım," dediler. Beni hiç yormadılar, kabul etmeleri beş dakika civarı sürdü.

Sizce onları ne etkiledi başat olarak?

Enerjim etkiledi. O gün çok enerjiktim. (Gülüyor) Gözümünden, "Ben bu diziyi yapacağım" enerjisi fışkırıyordu. Çok bulaşmak istemediler bana bence, "Yapsın da kurtulalım," dediler. (Gülüyor) Şaka bir yana, Kanat Doğramacı'nın çok emeği var; bana çok güvendi. Onun desteği olunca iş daha kolay oldu. Diğer yapımcılar korkar biraz ben-

den, çalışması çok kolay bir insan değilim. Çok talepkârim. Ben olsam ben de çalışmam kendimle. (Gülüyor) Bu talepkârlığımı biraz rahatsız edebiliyor insanları, yetinmek istiyorlar. "Orta seviye olsun, bizim olsun," diye yaklaşıyorlar. Ben ya çok kötü olsun ya çok iyi olsun diye düşünüyorum. Mesela biri benim işimi hiç beğenmezse ya da çok beğenirse bu benim için iyidir. En azından kimse, "Aman, öyle bir iş işte," demiyor. (Gülüyor)

Şu an gündeminizde neler var?

İki tane tayım, iki köpeğim var. Bu evlatlarım ne olacak, gündemimde o var. Taylardan biri yaklaşık bir yıl sonra koşacak, o heyecanlandırıyor beni. Üzerinde çalıştığımız yeni senaryolar da var. Dream Girl diye bir senaryo

yazmıştım, onu çekeceğim seneye. Ama hayatımın yüzde 70'i dolu, hayatımın yüzde 30'luk boş kısmında film çekiyorum ben. (Gülüyor)

Hamlet, Series Mania'da yarışan ilk Türk dizisi oldu. Bu neden önemlidir?

Kapı açıyor. Oraya gittiğimizde Türk dizilerinin sadece pembe dizilerden ibaret olmadığını gösterdik. Tabii bu tip festivallere katılım, pazar payını genişletiyor. Film ya da dizi çekmek ekonomik bir konu. Şiir değil ki bu, oturup kâğıda yazasın. O yüzden Türk dizileri yurtdışına ne kadar yayılırsa o kadar iyi. Neden sadece 80 milyon izlesin ki bir diziyi? Artık saniyede dünyanın bir yerinden diğerine dosya gönderebiliyorsun, konuşma yapabiliyorsun. Bir de bu festivallerde yer almak ekipleri farklı ülkeden isimlerle kurabilmenizi sağlıyor. Güvenilirliğiniz artıyor. Her şey para değil, parasını verip getiremediğiniz birçok kişi oluyor. Gelmiyorlar Türkiye'ye ya da Yunanistan'a bin euroya giden adam Türkiye'ye beş bin euroya geliyor. Önce itibar kazanmalısınız. O yüzden yurtdışı festivallerinde yarışmak, ödül almak çok önemli. Ufkumuz açık olmalı.

DİZİDEKİ TÜM KADINLAR
HEM ÇOK GÜÇLÜ HEM
DE PEK GÖSTERMEK
İSTEMEDİKLERİ TARAFLARIYLA
DA ÇOK KIRGIN VE YORGUN
ASLINDA. BÖYLE OLUNCA
DAHA GERÇEK İNSANLARMIŞ
GİBİ GELİYOR, KUSURSUZ
DEĞİLLER AMA ONLARI
BUNA RAĞMEN YA DA
ASLINDA TAM DA BUNUN
İÇİN SEVEBİLİRİZ GİBİ.

BİR EVLİLİK,
BİR BOŞANMA,
BİR(ÇOK)
AVUKAT:
**EVLİLİK
HAK-
KINDA
HER ŞEY**

YAZI ZEYNEP GÖNENLİ

Son bir iki senedir ekranları boğucu bir sarmaşık misali saran “yaşanmış bir olaydan yola çıkılmıştır” dizilerinden ne kadar yorgun olduğumu anlatarak başlamak isterim sözlerime. Duygu sömürsü, ajitasyon, akla hayale gelmeyecek duygusal şiddet türlerini izletip buna karşı çıkıldığında da, “Gerçek hayatta da bunlar var, biz toplumun dikkatini bu duruma çekiyoruz,” gibi aslında kimsenin ikna olmadığı bir açıklamayla geçiştirilen onlarca sahneden çok ama çok sıkıldım. Bu dizilere alternatif de malum vurdulu kırdılı, mafyatik adamların ve “onlara ait” birtakım kadınların olduğu diziler ki hiçbir zaman sevmedim.

Bütün bu sebeplerden ötürü tam da bu sezon yeni yerli dizilerden umudumu kesiyordum ki *Evlilik Hakkında Her Şey*’in tanıtımlarını gördüm ve daha izlemeden bile sevindim böyle bir dizi başlamasına. Kadın hikâyelerini severim, Gökçe Bahadır zaten pembe paltosunu çıkartmadığı günden beri adeta bir arkadaşımız, bunlar diziyi başlamak için gayet yeterliydi. Böyle hevesle başlanan dizilerde de insan, “Ne olur pişman olmayayım,” diye gergin bekliyor ama sevinerek söylüyorum ki şu ana kadar böyle olmadı. *Evlilik Hakkında Her Şey*, her yönüyle gayet akıcı ve izlenebilir bir dizi çıktı. Yazıya devam etmeden önce uyarlandığı diziyi izlemediğimi de belirtmek isterim.

Dizideki tüm kadınlar hem çok güçlü hem de pek göstermek istemedikleri taraflarıyla da çok kırılgan ve yorgun aslında. Böyle olunca daha gerçek insanlarmış gibi geliyor, kusursuz değil ama onları buna rağmen ya da aslında tam da bunun için sevebiliriz gibi. Üç kız kardeş ve dominant anneleri birbirlerinden çok farklı insanlar ama birbirlerine tutunarak bir hayat kurmuşlar ve ben bu hayata inandım.

Dizinin hem kendi hikâyesi güzel hem de bölümlere yerleştirilmiş “mesajlı” sahneleri. Bazen mesaj vermek ve güncel bir konuya “duyarlı görünmek” için öyle olmadık sahneler çekiliyor ki dizilerde, konudan tamamen uzaklaşıp ne izlediğini unutuyor insan. Hah, *Evlilik Hakkında Her Şey* öyle değil işte. İlk bölümdeki Sanem’e kahve ısmarlayan yılışık adam sahnesi tam da böyleydi mesela. Sanem’in gidip de adamın karısına boşanma avukatı kartı vermesi insanın içine su serpmiyorsa ne yapıyordu, sormak isterim.

Aynı şekilde Azra’nın annesi Çolpan ile zaten hep gergin giden çalışan-işveren ilişkisinin resmi olarak sonunu getiren Songül-Alpay davası diziyi başlangıç için çok güzel bir konu. Azra’nın, “Kendinize bir kadın avukat bulun,” dediği anın hakkını her daim vererek Songül’ün yanında olması, Songül’ün Azra’ya güvenmesi ve ikisinin bir araya gelince dünyayı ele geçirebileceklerine bizi ikna etmeleri çok başarılı. Songül’ün yıllardır evli olduğu eşi tarafından en yakın arkadaşıyla aldatılma hikâyesinin ele alınma şekli de çok ince ve güzel anlatılmış. Songül üzülüyor, sinirlen-

yor, ağlıyor. Öyle “kimse beni üzemez” filan değil, gayet gerçek bir insan gibi. Bu sırada “öteki kadın” da en iyi arkadaşına yaptıklarından ötürü vicdan azabından da öte bir üzüntü içinde ama bir yandan da o ilişki devam ediyor. Bunların anlatılış şekli tam ayarında. Bu “tam ayarında” olma hali dizinin genelinde de var ve uzun zamandır ekranlarda aşırı ayarsızlıkla sınanan izleyici için ilaç gibi desem yeridir.

Hikâye kadar oyunculuklar da çoğu zaman gayet akıcı ve inandırıcı. Çoğu zaman dedim zira sahnenin fazla ezber durduğu anlar olmadı desem yalan olur. Yine de dizinin geneline vurunca bu sahneler çok az. Sumru Yavrucuk her zamanki gibi şahane, yanından geçerken ceketimizi ilik-

leyip saçımızı düzelterek, “Aman bana bulaşmasın!” diyeceğimiz Çolpan Cevher rolüne cuk oturmuş. Gökçe Bahadır hakkında objektif olamayacağım kadar sevdiğim biri ama neyse ki bu yüzden üzülmem gerekmiyor, Azra’yı hepimizden çok o sevmiş gibi. Başrolün ekrandan izleyiciye dönerek konuştuğu dizileri severim, o yüzden Azra’nın zaman zaman bize doğru gözlerini devirerek tespitler yapması hoşuma gidiyor bir de. Favori karakterim 90’lar Özlem Tekin saçlarıyla Gökçe Eyüboğlu tarafından canlandırılan Sanem. Hırçın ama çok da şefkatli bir Sanem olmuş, yolda görsem durdurup sarılmak isterim.

Erkek karakterler henüz kafamda tam oturmamış diyebilirim. Sarp Akkaya’nın canlandığı Sergen’e iki tokat atmak istiyordum o kesin de, Yıldırım’dan tam bir esas oğlan enerjisi alamadım henüz. O kısım bence gelişime açık. Sergen’in yaptıklarının ortaya çıkmasını ve Cevher kadınlarının onun canına okumasını heyecanla bekliyorum şimdilik. Kızların babası dersiniz, ortadan kaybolmasında Çolpan’ın da parmağı var, evet ama yine de ona ikna olmam için de daha vakit var. Bir anda ortaya çıkması da sadece kızlarına duyduğu özlem değil, bunu bilecek kadar yerli dizi izlemişliğimiz var.

Hukuk bürolarının işleyişinin yerli hukuk sistemiyle alakası olmadığı gibi eleştiriler duydum diziyi ilgili ama sadece gerçeklere bağlı kalırsa *Çiçek Taksii*’nin gerçek bir taksi durağını, *Doktorlar*’ın gerçek bir hastaneyi, *Süper Baba*’da Nihat’ın kahvesinin gerçek bir kahveyi anlatmadığını da söyleyebiliriz ve yerli dizi tarihimizin yüzde yetmişini silmemiz gerekir. O yüzden, “Öyle avukat olur mu?” gibi kısımlara hiç takılmıyorum ve izlediğimin tadını çıkartıyorum.

Evlilik Hakkında Her Şey ekrana enerjik bir nefes, hep aynı şeyi izlemekten sıkılanlar için çok güzel bir alternatif olmuş. Diziyi uzun ömürlü, izleyenlere iyi seyirler dilerim.

YALANCI ÜZERİNE NOTLAR:

Bir Tacizin Anatomisi

ZEYNEP GÜRER DR. ÖĞR. ÜYESİ, KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ İLETİŞİM FAKÜLTESİ GÖRSEL İLETİŞİM TASARIMI BÖLÜMÜ
MERT GÜRER DOÇ. DR., KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ İLETİŞİM FAKÜLTESİ RADYO TELEVİZYON VE SİNEMA BÖLÜMÜ

Yeni dönemde İngiliz *Liar* dizisinin uyarlanması olarak yayınlanan *Yalancı* dizisi ilk bölümünden itibaren toplumdaki kadın-erkek ilişkisine yönelik çatışmayla karşımıza çıkıyor. Sosyokültürel açıdan birbirine benzer düzeyde iki insanın beraber çıktıkları akşam yemeği sonrasında yaşadıklarına dair kendi perspektiflerinden izleyicilere yansıttıkları ikilem üzerine inşa edilmiş bir öyküyle karşı karşıya kalıyoruz. Dizinin konusu ve ana karakterlerini tanımak gerekirse Deniz, özel bir lisede edebiyat öğretmeni olarak görev yapmakta olup boşanmış bir kadın olarak hayatına devam etmektedir. Mehmet Emir ise kalp damar cerrahisi olup eski eşinden bir oğlu olan bekâr bir baba olarak yaşamını sürdürmektedir. İki karakterin de yolları hayatlarındaki ortak insanlar sayesinde keşşmiştir. Aralarındaki etkileşim sebebiyle bir akşam yemeğe çıkarlar. Mehmet Emir, Deniz'i eve bıraktıktan sonra taksi çağırarak için kullanacağı cep telefonunun şarjının bitmesi ve yağmurun başlaması sebebiyle Deniz tarafından eve davet edilir. Çağrılan taksinin geç geleceğinin öğrenilmesi üzerine evde içki eşliğinde sohbet edilmeye başlanır. Yakalanan atmosfer sonucunda yaşanan birlikteliği her iki tarafın da ertesi gün çok farklı aktarması sonucunda kim suçlu, kim mağdur ikilemi yaşanır. Tecavüz iddiasında bulunan Deniz'in şikâyeti üzerine yasal süreç başlar. Tecavüz mağdurlarının yaşadığı olay kadar bedeni ve ruhu yıpratıcı bir süreç olarak fiziksel muayeneden kanıt toplamaya ve soruşturma rutinlerine olay bütün açıklığıyla gösterilir. Olayın mağduru olduğunu söyleyen bir kadının yaşayabileceği travmalar da göz önüne serilir.

Deniz'in suçlamaları üzerine işyerinden (hastaneden) ameliyat esnasında çıkarılan Mehmet Emir de emniyete çağrılarak sorgulanır. Bu sefer de anlatılan hikâyeyle olayın ikinci tarafı mağdur olarak sunulurken izleyicinin hikâye karşısındaki çelişkili durumu pekiştirilir. Mehmet Emir, hem suçlandığı konunun hassasiyeti hem de sorgu esnasında polis memurların tutumu sebe-

ASLINDA DENİZ YILLARDIR DİZİLERDE TACİZE UĞRATILAN KADIN KARAKTERLERİN ANTİTEZİDİR. ONLARIN KABULLENMEK ZORUNDA BIRAKILDIĞI PEK ÇOK ŞEYİ KABULLENMEYEN VE YENİLGİYİ İÇİNE SİNDİRMEYEN MÜCADELECİ BİR KADINDIR. DENİZ, TACİZCİ ERKEKLERİN KÂBUSU OLABİLECEK BİR KARAKTERDİR. BU KARAKTERLERİN ARTIRILMASI PEK ÇOK KADININ ÖZDEŞİM YOLUYLA YAŞADIĞI OLAYLARI SİNEYE ÇEKMESİNİ DE ENGELLEYECEKTİR.

biyle hiç alışık olmadığı bir durumun içinde kendini bulur. Suçlu-mağdur paradoksu buradan itibaren işlenmeye başlar.

YALANCI KİM?

TOPLUMSAL PARADOKSLARIMIZ

Tecavüze uğradığını iddia eden, yalnız yaşayan ve boşanmış bir kadın olan Deniz'in toplumun kendisine karşı suçlayıcı bakış açısını ilk hissettiği sahne, polis memurlarının ifadede anlatılan kanıtlara ulaşamaması neticesinde takındığı tavır ve kamera kayıtlarında "gülüp eğlenirken" görüntülenmesine yönelik yaptıkları imadır. Bu sahne aynı zamanda özellikle kadın cinayetlerinin giderek arttığı ülkemizde hemen hemen her kitle iletişim aracında inşa edilen eril söylemin de bir yansıması ve eleştirisidir. Deniz'in, "Ne yani, kuyruk mu sallamışım?!" ifadesi bunun açık bir göstergesidir. Daha sonra buradan aldığı yıkımla toplumun gözünde yalnız ve boşanmış bir kadının profilinin çizildiği "(...) O dul değil, o bekâr. Onlar hiçbir zaman dul kalmıyor. Onlar ayrıldıktan sonra yeni bir ilişki yaşamaya hazır bekâr erkekler olarak yollarına devam ediyorlar. Dul kalan biziz. Biz kadınlarız," şeklindeki serzenişi de aslında toplumsal cinsiyet eleştirisi olarak sunulan güçlü bir söylemdir. Birinci bölümde mağduriyetini ispatlamaya çalışan her iki taraf, olayın tam olarak nasıl olduğunu anlamayan biz izleyicilerin vicdan terazisine bırakılmıştır. Deniz'in psikiyatrik tedavi görmesi onu bir yalancı ve suçlu konumuna sokarken toplum gözünde kadının dezavantajlı pozisyonuna dair bir gönderme de yapılmaktadır.

Karşı karşıya kalan bu karakterlerden Mehmet Emir'in başarılı bir cerrah olması, bekâr bir baba olması, içinde bulunduğu sosyal sınıf, giyim kuşamı, tutum ve davranışlarının tutarlılığı onu toplum gözünde sarsılmayacak kadar değerli bir pozisyona oturtmaktadır. Deniz ise duygusal geçişleri, daha önceden yaşadığı travmaların izleri, antidepresan kullanması, evlenip ay-

rılmış dul(!) bir kadın olması gibi pek çok toplumsal değeri zorlayıcı bir profil olarak izleyiciye sunulmaktadır.

Toplumsal cinsiyet rolleri bağlamında erkek olunmasından kaynaklanan pek çok avantaj kadınlar için sözkonusu değildir. Türk televizyon dizilerinde sunulan, kadınlara yönelik taciz hikâyeleri de bu benzer paradoksları barındırır. Çoğu zaman cinsel tacize uğrayan kadınları, olaylara rıza gösteren ve bunu sineye çeken bir profil olarak yansıtır. Dizilerde tacize uğrayan kadınların travmaları aşma yolunu yine bir erkeğin şefkatine, koruyuculuğuna bırakmak kadının bağımlılığını vurgulayan bir başka paradokstur. Dizilerde sunulan bu tarz olaylarla yaşanan gerçekliklere çarpıcı bir şekilde vurgu yapılmaya çalışılırken çizilen mağdur-suçlu ilişkisinde benzer klişeler işlenerek normalleştirilme gerçekleştirilmektedir. Bu da maalesef tacizciyi caydıran, mağduru da güçlü gösteren bir anlatım oluşturmamaktadır.

YALANCI AYNI ZAMANDA BİR "GASLIGHTING" ÖRNEĞİ

Son zamanlarda adından çokça söz ettiren "gaslighting" kavramı bir manipülasyon türüdür ve bireyleri etki altına alarak düşüncelerini yönlendirme olarak nitelendirilebileceğimiz bir kavramdır. Buradaki temel ilke, bireyleri şüpheye düşürme ve gerçeklik algılarını zedelemektir. Bunu uygulayan istismarcı, kurbanına doğru olmayan bilgiler sunarak kendisinden şüphe etmesine yol açar. Kendini paranoyakça davranıyormuş gibi hissettirir. *Yalancı* dizisinde "gaslighting"i uygulayan Mehmet Emir, olay gününe dair Deniz'in anlattığı hikâyenin tam tersi savlar sunarak kendisi lehine farklı bir gerçeklik kurgulamaktadır. Mehmet Emir bunu sadece Deniz'e değil, etrafındaki herkese yapmakta ve toplumdaki rolünü narsistik bir biçimde güçlendirmektedir. Fakat Deniz, bu manipülasyonundan sıyrılmayı başarak güce karşı bir duruş sergilemektedir.

YIKILAN KLİŞELER, DEĞİŞEN MAĞDUR STEREOTİPİ

Tüm bunların arka planında *Yalancı* dizisinde bu klişeleri yıkacak güçlü bir kadın temsili sunulmaktadır. Kendi ayakları üzerinde durabilen, tek başına yaşayan, özgür, meslek sahibi bir kadındır Deniz. Kimseye müdanası yoktur. Mehmet Emir'in tecavüzüne uğradığını yasal olarak duyurma cesaretini göstermiş ve her türlü olumsuz geri dönüş de kendisini hazırlamaya çalışmıştır. Yargı yolu kapanınca bu sefer karşı tarafın yaptıklarını sosyal medya üzerinden duyurmayaya karar verir. Bu verdiği kararın kendisi için geri dönüşü çok daha ağır olur. Çünkü bir kadının tacize uğraması toplum tarafından mağduru suçlayıcı ve yeri bir düşüncüyü de peşi sıra getirmektedir. Deniz'in de ayrıca bazı öğrencileri ve öğretmen arkadaşları tarafından sözel şiddete uğramasına yol açmıştır. Ama Deniz karakteri tüm olumsuzluklara rağmen işine gitmeye devam ederek bulunduğu sosyal ortamda geri adım atmayan güçlü bir kadın profili çizmektedir. Onu ne polisin çaresiz duruşu, ne Mehmet Emir'in tehditleri, ne avukatının geri adım atması yönündeki telkinleri ne de ailesinin tutarsız davranışları yıldırır. Kendi başına yaşadığı bu olayı ispat edebilmek için mücadele eder. Aslında Deniz yıllardır dizilerde tacize uğratılan kadın karakterlerin antitezidir. Onların kabullenmek zorunda bırakıldığı pek çok şeyi kabullenmeyen ve yenilgiyi içine sindirmeyen mücadeleci bir kadındır. Deniz, tacizci erkeklerin kâbusu olabilecek bir karakterdir. Bu karakterlerin artırılması pek çok kadının özdeşim yoluyla yaşadığı olayları sineye çekmesini de engelleyecektir. Şunu unutmamak gerekir ki kitle iletişim araçlarının toplumu eğlendirmenin yanında bilgilendirmek ve eğitmek gibi de yükümlülükleri mevcuttur. Dolayısıyla dizilerdeki mağdur kadınların olaylar karşısında sinmeyen ve hiçbir baskıya boyun eğmeyen bir profil sunması önem arz eder.

Uğur Polat

Dünyalar naziği bir insan; sayısız tiyatro oyununda ve kült dizide, filmde başrol oynamış, usta (bir o kadar da karizmatik hani) bir oyuncu... Birçoğu onu *Suyun Öte Yanı* filmiyle tanıdı. *Salkım Hanım'ın Taneleri* ise onu Türkiye çapında hepten üne kavuşturdu. Sonra *Filler ve Çimen*, *Dar Alanda Kısa Paslaşmalar*, *Güz Sancısı*, *Sis ve Gece* gibi Türk sinemasının kült yapımlarında rol aldı. Ancak tiyatro izleyicisi onu çoktan tanıyordu. 1978 yılında Ankara Sanat Tiyatrosu'nda başlayan tiyatro kariyeri, Adana ve İstanbul devlet tiyatrolarında yıllarca sürdü. *Yeditepe İstanbul* dizisindeki Ali rolüyle ise televizyon izleyicilerinin hafızasında unutulmayacak bir iz bıraktı.

Uğur Polat'tan bahsediyorum. Son olarak Emre Kayış'ın *Anadolu Leoparı* filminde başrolü üstlenen ve şimdilerde *Yargı* dizisinde oynayan usta oyuncuyla kariyerini, düşüncelerini, yaşamını konuştuk. Bizim çok keyif aldığımız bu röportajdan dileriz siz de keyif alırsınız.

Öncelikle bu dönemin popüler sorusuyla başlayalım: Pandemi günlerini nasıl geçiriyorsunuz? Bu yeni yaşama alışabildiniz mi?

Son filmim *Anadolu Leoparı*'nın son sahnesini Polonya'da çekip İstanbul'a döndüğümüzde 14 Şubat 2020'ydi. 11 Mart'ta ilk vaka açıklandı. Ben de 12 Mart'ta arabama atlayıp Kaş'a gittim. Gidiş o gidiş; iki yıldır oradayım. Hiçbir üretimde bulunmadım o yüzden. Ama pandemi sürecini büyükşehirde yaşayan birine kıyasla çok daha rahat atlattım çünkü Kaş'ta özgürlük alanım daha fazlaydı. Daha izoleydim orada. Tabii tatil sezonlarında Kaş, tıklım tıklım oluyor ama kış aylarında kimseler yok. Benim kapanmalarım daha çok temmuz-ağustos aylarında oldu bu yüzden. Yoksa Kaş'ın daha sakin olduğu zamanlarda denize girdim, pandeminin sıkıntılarını pek yaşamadım. Bir de 15 yıldır Kaş'ta yaşıyorum ve oradaki memur arkadaşlar beni tanıyor artık, çok anlayışlılar sağ olsunlar. Yani pandemi kötü vakit geçirmedi. Aşılarımı da Kaş'ta oldum. Tabii *Yargı* için Kaş'tan İstanbul'a gelince biraz afallamadım değil...

Her şeyin başına dönelim. Tiyatroyla nasıl tanıştınız? Ailenizde sanatla ilgilenen birileri var mıydı?

Ailemde sanatla ilgilenen kimse yoktu. Abim ve kuzenlerim mimardı. Ankara'da büyüdük, onlar da ODTÜ mezunuydu. Ben de mimar olmak istiyordum çünkü onların bohem bir hali vardı, ona öykünüyordum. Sabahlara kadar proje çiziyorlardı. Bir de okudukları okul, 12 Eylül öncesi dönemin mihenk taşlarındandı. Müthiş bir siyasi potansiyel vardı ODTÜ'de. Benim gençliğim bunlara öykünerek geçti. Sonra ben de lise yıllarımda sol tandanslı bir siyasi oluşumda yer aldım. O siyasi oluşumun bir de tiyatro kolu vardı. Meral Niron vardı başında. Ankara Sanat Tiyatrosu'nun çok önemli oyuncularından biriydi Meral Niron, rahmetli oldu. Gorki'nin "Ana" adlı oyunu büyük sükse yapmıştı. O, bana "Tiyatro düşünür müsün?" dedi. Ben de, "Düşünürüm," dedim. Benim bu teklife evet dememi sağlayan, annemin beni Ankara'da sık sık tiyatrolara götürmesiydi. Yazlık sinemalar da benim için büyük bir ritüeldi, hem Ankara'da hem İstanbul'da; bütün Yeşilçam filmlerini izlemiştim. Böyle böyle içimde bir oyunculuk potansiyeli taşıdığımı seziyordum ve Meral Niron'un davetiyle o oluşuma katıldım.

Henüz 16 - 17 yaşlarındaydınız...

Evet, daha lisedeydim. Tabii grevlere falan gidip ajitprop oyunlar oynuyorduk. O sırada Ankara Sanat Tiyatrosu'nda ise büyük ses getiren, çok önemli oyunlar oynanıyordu. Ben sürekli o oyunlara gidiyordum. Sonra bir gün Ankara Sanat Tiyatrosu'nun oyunculuk kursu açtığını duydum, yine rahmetli Meral Niron'dan. "Gelmek ister misin?" diye sordu. Öyle sorunca bende bir şey gördüğünü düşündüm çünkü başka kimseye sormadı. Ben de kursa katıldım ve sevgili Rutkay Aziz öncülüğünde çok değerli hocalardan bir yıl eğitim aldım. Bir tiyatro okulu gibiydi. O kurstan Ankara Sanat Tiyatrosu'nun profesyonel kadrosuna oyuncu seçti Rutkay abi ve seçtiklerinden biri de bendim. 1979 yılında da rahmetli Vasif Öngören'in "Oyun Nasıl Oynanmalı?" oyunu ilk profesyonel oyunuma başladım. 1981'e kadar oynadım o oyunu. O sıralarda İstanbul Gazetecilik ve Halkla İlişkiler Yüksek Okulu'nu kazandım. Sınavlara gidip geliyordum ama Ankara'da da oyunları devam ediyordu, üç dört oyunda birden oynuyordum. Sonra bir gün Ankara'dan İstanbul'a taşınma zorunluluğumuz hasıl oldu. Ben de aileme, "Gazetecilik okulunu bırakıyorum, tiyatrocuya olacağım," diyemedim. Fakat o sahne tozunu bir kere yutmuştum artık. (Gülüyor) İstanbul Devlet Konservatuvarı'nın yetenek sınavına girdim. Fakat sınava girmeden önce büyük bir risk alarak Gazetecilik'ten de kaydımı aldım.

"Ben artık oyuncu olacağım," dedim. Hayatımın dönüm noktası odur. 1981 yılıydı, sınavı kazandım ve İstanbul Devlet Konservatuari'na girdim. 1985'te Adana Devlet Tiyatrosu'na katıldım staj yapmak için. İki sezonluk stajımın ardından ise Adana Devlet Tiyatrosu'ndan İstanbul Devlet Tiyatrosu'na geçtim. Yaklaşık dört yıl önce de emekli oldum. Yani yaklaşık 30 yıl devlet tiyatrosunda oynadım. Ondan önce de Müşfik ve Yıldız Kenter'in tiyatrosunda ve Ankara Sanat Tiyatrosu'nda oynadığımı hesap edersek nereden bakarsanız 42 yıllık bir meslek hayatım var. E, ben de 60 yaşımdayım! (Gülüyor)

Değirmek istediğim birkaç konuya ufaktan girdiniz. 70'li yılları soracaktım ben de. Türkiye'de politik iklimin sert estiği zamanlardı. Siz konservatuara başladığınızda ise 12 Eylül'ün üzerinden bir yıl geçmişti ve bambaşka bir Türkiye vardı. Genç bir tiyatrocu olarak bu politik iklimin ve keskin değişimin sanatınız üzerinde nasıl bir etkisi oldu?

12 Eylül giyotin gibi kesti bir dönemi... Zaten Ankaralı olmanın getirdiği bir politize olma durumu vardı. Ankara bir memur şehri de olsa üniversitelerden dolayı politikleşmiş bir şehirdi. Türkiye'nin en köklü kurumlarından Ankara Devlet Tiyatrosu, Ankara'daydı. Bir de Ankara Halk Tiyatrosu, Ankara Sanat Tiyatrosu, Ekin Tiyatrosu gibi tiyatrolarda politik oyunlar oynanırdı. Onlardan çok etkilendim. Özellikle "Zengin Mutfağı", "Sakıncalı Piyade", "403. Kilometre", "Paris Komünü" gibi oyunlar ufkumu çok açtı. Beraberinde kitap okuma alışkanlığım arttı, zaten abimin büyük bir kütüphanesi vardı ve oradan çok beslendim. Ailem de demokrat bir ailedir. Onlar da beni çok etkiledi. Tabii ben çocukken Deniz Gezmişler asıldı, sonra her gün birilerinin failimeçhule kurban gittiği bir dönem yaşadık; onlar beni çok etkiledi. Ben lisede okurken Milliyetçi Cephe hükümetleri iktidardı ve okul tamamen sağcıların elindeydi, ondan dolayı çok baskı vardı. Çok dayak yedim, okula günlerce gitmediğim oldu. Sıkıntılı bir süreçti ama yetişmemdeki en önemli dönem de o dönemdi. Derken 12 Eylül gerçekleşti ve her şey bıçak gibi kesildi, yeraltına indi. Darbe olduğunda biz Ankara Sanat Tiyatrosu'yla İstanbul'da turnedeydik, Kenterler Tiyatrosu'nda oynuyorduk. Oyunlarımız durdu, bir arkadaşımız gözaltına alındı. Yasaklandık yani.

12 Eylül'ün ardından da Özal dönemi geldi ve benim yaşıma yetmiyor ama o dönemde de "Devlet Tiyatroları Özelleştirilsin" kampanyaları yapılmış...

Evet, öyle kampanyalar yapıldı. Ama aksine çığ gibi büyüdü devlet tiyatroları. Hemen hemen her bölgede devlet tiyatrolarının sahnesi oldu. İstanbul Devlet Tiyatrosu sayesinde neredeyse tüm ülkeyi gezdim.

Ankara Sanat Tiyatrosu ile İstanbul Devlet Tiyatrosu deneyimlerinizi karşılaştırdığınızda ikisinden farklı farklı neler edindiniz?

Ankara Sanat Tiyatrosu'nda güzel oyunlar oynuyorduk, söyleyeceğim yanlış anlaşılmasın fakat konservatuarda ve İstanbul Devlet Tiyatrosu'nda bir anda William Shakespeare'le, Antik Yunan Tiyatrosu'yla falan tanışmak benim için önemliydi. Okuduğum literatür değişti yani. Bertrol Brecht okurken birden Konstantin Stanislavski okumaya başladım. Böyle bir değişim sonucunda jargonunuz, üslubunuz değişiyor; okul, insana metot veriyor. Siz de okulda öğrendiklerinizle alaylı öğrendiklerinizi sentezliyorsunuz. Hani, "Oyunculuk şarap gibidir, yıllandıkça değer kazanır," derler ya; bu anlama geliyor işte. Her geçen yıl yeni bir şey katıyorsunuz oyuncululuğunuza ve kendinize. Evet, ödüller almak, para kazanmak ya da alkışlanmak güzel tabii ama ben kendimi dönüştürdüğüm sürece oyunculluğu seviyorum.

Sanatçıların örgütlenmesi o yıllardan beri üzerinde çok kafa yorulan bir konu. Ancak Türkiye'de bir türlü güçlü bir sanatçı sendikası kurulamadı. Bunu neye bağlıyorsunuz?

Ben bu örgütlerin hemen hepsinin kuruluş aşamalarında yer aldım. Ama bugün hiçbirinde yokum çünkü etkin olamıyorlar, bir iki bültenle iş yapıyorlar. Bir de, hiç bir arada olmak istemediğim bazı "oyuncu" arkadaşlarımızla aynı saflarda bulunmak istemiyorum açıkçası.

Tiyatroda sekiz yıl boyunca Edip Cansever'in "Ben Rıhtı Bey Nasılım?" oyununu oynadım. Mesela o, sinemada nasıl olurdu, merak ediyorum. O bölümler nasıl sinema senaryosuna dönüşürdü acaba? O uyarlansa onda oynamayı çok severdim.

Filmografinizde birçok kült film var. Sizi oyuncu olarak da muhtemelen değiştirmiş yönetmenlerin filmleri bunlar: Derviş Zaim, Tomris Giritlioğlu... Çok mu seçicisiniz ve iyi bir okur musunuz?

Elimden geldiğince seçiciyim; senaryoyu da iyi ve çabuk okurum, doğru. 45'e yakın filmde oynadım ve bunların aşağı yukarı 30'u ya ilk filmini ya da ikinci filmini çeken yönetmenlerin filmleri. Dolayısıyla benden genç bir nesille çalışma fırsatı buluyorum. Bu benim için belki biraz riskli ama müthiş bir şey çünkü onlardan öğreneceğim çok şey var. Onlar daha yeni teknikler biliyorlar, çoğu zaten kendini çok iyi yetiştirmiş... Mesela son filmim *Anadolu Leoparı*'nın yönetmeni Emre Kayış, hukuk mezunu ama avukat olacakken Londra'ya gidip Londra Film Akademisi'nde sinema öğrenmiş. Bana oyunculuk yönetiminde o kadar yeni şeyler sundu ki! İşkence gibi ağır da olsa çok şey öğrendim ondan. (Gülüyor) Serdar Akar'ın, Tomris Giritlioğlu'nun, Derviş Zaim'in ikinci filmlerinde oynadım. Memduh Ün gibi bir Yeşilçam duayeniyle çalışma fırsatı buldum. Yavuz Özkan ile iki tane sinema filmi çektik ki Yavuz Özkan çok önemli bir sinema militanıdır. Tabii bir de asla unutamayacağım Ömer Kavur'la onun son filmi *Karşılaşma*'da çalıştım. Yani hem gençlerden hem ustalardan çok şey öğrendim. O anlamda kendimi şanslı hissediyorum.

Kariyerinizdeki en önemli filmlerden biri Tomris Giritlioğlu'nun 1999 tarihli *Salkım Hanımın Taneleri* filmi. 90'lı yıllar Türk sineması için önemli bir dönem ve bu film de o dönemin en sonunda çıkmış ama o dönemin önde gelen örneklerinden. 90'larda Türk sinemasına ne oldu da altın çağlarından birini yaşadı sizce? Yeni bir sözle, yeni bir sinema anlayışıyla çıktı genç yönetmenler ortaya. Daha farklı senaryolar, daha farklı karakterler yazılmaya başlandı. *Salkım Hanımın Taneleri* de Tomris Giritlioğlu'yla ikinci filmim. 1990'da Ankara Film Festivali'nde Memduh Ün'ün *Bütün Kapılar Kapalıydı* filmiyle Umut Veren Erkek Oyuncu Ödülü almıştım. Orada tanıştık Tomris Giritlioğlu'yla. O yaz bir film çekecekmiş, benimle çalışmak istediğini söyledi. Böylece *Suyun Öte Yanı* filmine katıldım. Tomris ablayla ilk çalışmam oydu. Sonra Tomris ablayla yolculuğumuz *Salkım Hanımın Taneleri*, *Yeditepe İstanbul*, *Sultan*

Makamı ve Kayıp Şehir ile devam etti.

***Salkım Hanımın Taneleri*, kariyerinizde bir dönüm noktası oldu herhalde çünkü *Suyun Öte Yanı* ne kadar iyi filmse de *Salkım Hanımın Taneleri* çok ses getirdi.**

Evet, *Salkım Hanımın Taneleri*, Altın Portakal Film Festivali'nde En İyi Film Ödülü'nü aldı. Ben de En İyi Erkek Oyuncu Ödülü'nü kazandım. Ayrıca o zamana kadar olan kariyerimdeki en yüksek gişe rakamına ulaştım bir anda. Yüksek bütçeli bir yapımdı. Bağımsız filmlere kimse gitmiyor, biliyorsunuz. (Gülüyor)

Film, Varlık Vergisi konusunu işliyordu. Çok da tartışılmış çıktığında...

Evet, çok tartışıldı çünkü Varlık Vergisi'nin uygulandığı kişiler tarafından bakıyorduk. Taraf tuttuk yani aslında.

Bu tip konuların daha az tartışıldığı bir dönemdi, ürktünüz mü bu tartışmalardan?

Hayır çünkü idealizmim devam ediyordu hâlâ. Ama haklısın, bu tip konular daha az tartışılıyordu o dönemde. Bir de bakir bir konuydu Varlık Vergisi konusu, daha önce işlenmemişti. Tabuydu biraz. *Güz Sancısı* da 6-7 Eylül olaylarını işliyordu. Bu arada, buradan Tomris ablaya bir selam göndereyim.

Yönetmen - sanatçı diyalogunuz nasıldı Tomris Hanım'la?

Aramızda fazla yaş farkı yok ama benden büyük ve çok daha donanımlıydı. Aramızda her şeyden önce bir abla-kardeş ilişkisi, dostluk ilişkisi vardı. Eşile, çocuğuyla da tanışırım. Çocuğu Ilgaz da anne mesleğini devam ettiriyor... Tomris Giritlioğlu sayesinde çok değerli insanlarla tanıştım. Birçok oyuncuyla, yönetmenle, senaristle, kameramanla tanışmama vesile oldu. Mesela Zeki Demirkubuz'la Tomris abla sayesinde tanıştım. *Suyun Öte Yanı* filminde Zeki Demirkubuz yönetmen yardımcısıydı. Ama Tomris abla sette disiplinliydi tabii.

Çalışmayı çok isteyip çalışmadığınız bir yönetmen var mı?

Ferit Karahan, son Altın Portakal Film Festivali'nde ödül alan *Okul Tıraşı* filminde bana bir rol teklif etmişti, sağ olsun. Ama Ağrı'da çekecekti ve ben gidemezdim, *Anadolu Leoparı* filmine başlamıştım zaten. Ferit'le o tecrübeyi yaşamak isterdim çünkü onun sinemaya ve hayata bakış açısını

Senaryonun zirveleri
olmalı ki o zirveleri
birleştirdiğinde
gerçekten Everest'in
tepesine çıkabilmelisin.
Ya karakterde ya
hikâye örgüsünde bir
şey çarpmalı beni.

kendime çok yakın hissettim. Emin Alper'le çalışmayı çok isterim.

Gene genç isimler...

Tabii ki. Ama keşke Ömer Kavur yaşasaydı ve onun fetiş aktörü olsaydım. Ömer Kavur bir prensti. Onun kadar kompleksiz, iyi bir insan görmedim. Çok da iyi bir Galatasaraylıydı, benim gibi. (Gülüyor)

Önünüze bir proje teklifi geldiğinde senaryoda en çok neye dikkat ediyorsunuz?

Bir çarpıcılık arıyorum. Senaryonun zirveleri olmalı ki o zirveleri birleştirdiğinde gerçekten Everest'in tepesine çıkabilmelisin. Ya karakterde ya hikâye örgüsünde bir şey çarpmalı beni. Mesela çektiğim bu son filmde, *Anadolu Leoparı*'nda rutin yaşamını sürdüren bir hayvanat bahçesi müdürü var; işine gücüne gidiyor, içine kapanık, asosyal, eski ideallerinden bir şey kalmamış... Fakat bir anda hayvanat bahçesindeki nesli tükenmekte olan leopar ölüyor. Böylece adamda bir dönüşüm başlıyor. O çok etkiledi beni. Şu an oynadığım *Yargı* dizisinde de bir cinayet var, evet, polisiye gibi başlıyor ama bu cinayet üç aileyi karşı karşıya getiriyor ve o üç aileyi müthiş etkiliyor. Böyle şeyler çok etkiliyor beni. Bir çarpıcılık, bir tokat arıyorum.

Attilâ İlhan bir röportajında birini tüm detaylarıyla betimlemenin manasız olduğunu, onun dikkat çekici özelliklerini öne çıkarmak gerektiğini söylüyordu romancılık tekniği açısından. O geldi aklıma.

Tabii ki, çok doğru söylemiş. Karakteri insanın aklına kazımak gerek. Sonra onu kazdıkça altından bir şeyler çıkmalı.

Siz sahiden hep insanın aklında kalan karakterler canlandırdınız. Mesela işkenceden dolayı psikolojisi bozulmuş Ali isminde eski bir devrimciyi canlandırıyorsunuz *Yeditepe İstanbul*'da. Esasında 70'lerde genç olmuş biri için birçok çağırışına yol açabilecek bir karakter. Zorlandığınız olmuş muydu?

Çok tanıdık bir karakterdi gerçekten. Ali benimle aynı jenerasyondan ve onun gibi çok arkadaşım vardı. Ali'yi o kadar sevdim ki... Karakterin adı başta Mahir'di, çok kör gözün parmağına bir isimdi. Dizinin senaristi Ali Ulvi Hünkar benim konservatuardan bir sınıf altımdı, o yüzden bu ismi değiştirmesini isteme cüretini kendimde buldum ve Ali ismini önerdim. Çok da güzel bir isim Ali ve onun da kendi içinde göndermeleri var tabii. Bir de *Yeditepe İstanbul*'un ilk bölüm senaryosunda çok konuşuyordu Ali. "Suskunluğunun daha çok şey söyleyebileceğini hissediyorum çünkü benim tanıdığım bir karakter," dedim Ali Ulvi'ye. Daha sessiz bir karakter oldu. Benim için çok nostaljik bir deneyimdi, Ankara'da yaşarken o kadar çok Ali tanıdım ki... Hepsini gözümün önünden geçti. O yüzden kariyerimde önemli bir

rolü Ali.

***Yeditepe İstanbul* büyük bir fenomendi. Sonraları 68 kuşağını anlatan *Hatırla Sevgili* de çok sevildi. Türkiye gibi sağına hep çok kuvvetli olduğu, toplumun büyük kesiminin sağcı olduğunun düşünüldüğü bir ülkede *Yeditepe İstanbul*, *Çemberimde Gül Oya*, *Hatırla Sevgili* gibi dizilerdeki devrimci karakterlerin çok sevilmesi bana hep tuhaf geliyor. Niçin sizce?**

Öyle gerçekten. (Gülüyor) Galiba biraz nostalji... Çünkü o dizilerin yayınlandığı dönemde daha Z kuşağı falan yoktu ortada. 68 kuşağından, 78 kuşağından insanlar vardı televizyon başında ve özellikle büyükşehirlerde bu diziler çok karşılık buldu. Üniversite öğrencileri de çok rağbet gösterdi bu dizilere.

***Ulan İstanbul*'dan sonra çok konuşulan, izlenen bir dizide *Yargı*'da yer alıyorsunuz. Kadın cinayetlerinin maalesef bu kadar arttığı ve yargı kararlarının çoğunun kamuoyunu tatmin etmediği bir dönemde *Yargı* da bu konuları gündemine alıyor. 5. bölüm itibarıyla canlandırdığınız Yekta karakterinin bir hukuk adamı olarak aslında suç işleyen ve ceza alması gereken güçlü müvekkillerini nasıl kurtardığını da anlamaya başlıyoruz. Siz neler söylemek istersiniz bunlara dair?**

Tabii ki kadın cinayetlerinin çılgın gibi karşısında duruyorum. Ama bizim dizinin derdi çok da fazla kadın cinayetlerini eleştiren bir yolda seyretilmiyor. Orada öldürülen genç kız, erkek de olabilirdi. O karakter bir tema, bir fon. Esasen *Yargı*, üç ailenin dramını ve trajedisini anlatan bir dizi: Bir tarafta ölen kızın ailesi, bir tarafta katil olduğu sanılan çocuğun ailesi, bir tarafta

da gerçek katilin ailesi. Bununla beraber, tabii ki kadın cinayetlerine dair mesajlar da içeriyor dizi. Mesela bir bölümde oynadığım karakter, Yekta, "Bunu da yüzlerce failimeçhul kadın cinayeti gibi örtbas edecekler," gibi bir laf ediyor. Ama bu lafı etmekteki asıl niyeti hinlik yapmak.

6. bölüm itibarıyla Yekta, hukuk şirketi ve Yekta'nın ailesiyle ilişkisine dair daha fazla bilgiye hâkim olacağız gibi görünüyor. Katilin kim olduğu artık biliniyor, seyirciyi bundan sonra hangi çatışmalar bekliyor?

Katilin bu kadar erken ortaya çıkması, işte bahsettiğim o vuruculuklardan, tokatlardan biri. Katilin ortaya çıkması belki birçok hikâyenin bittiği nokta olurdu ama *Yargı*'da asıl çatışmanın başladığı yer. Senaristimiz Sema Ergenekon çok iyi düğümler atıyor. Zaten yaz ayında ben Kaş'tayken senaristimiz, yönetmenimiz, menajerim ve ben bir Zoom toplantısı yapmıştık ve Sema Hanım orada bana dizinin dördüncü bölümden sonra başka bir ivme kazanacağını söylemişti. "O noktada size ihtiyacımız var," demişti.

Peki, Yekta karakterini birkaç cümleyle nasıl tanımlarsınız?

Hinoğlulu'nun bir avukat. (Gülüyor) Yapamayacağı hiçbir şey, savunmayacağı ya da kurtaramayacağı hiç kimse yok. Çok varlıklı bir adam, kirli işlerden de kaynaklanıyor bu varlığının bir kısmı. Ama onun için en önemli şey kariyeri ve itibarı. Asla bir katil babası olarak anılmak istemiyor. Bütün çabası o. Yani oğlunu çok sevdiği falan yok; bütün derdi adına leke gelmemesi.

Antalya Altın Portakal Film Festivali'nde En İyi İlk Film Ödülü'nü alan Anadolu Leoparı'nda başroldeyiniz. "Eski Türkiye"yi temsil eden bir karakteri canlandırıyorsunuz. Anadolu Leoparı ile ilgili neler söylemek istersiniz? Genç bir yönetmenin ilk filmi, Türkiye'ye dair güncel bir hikâye anlatıyor, sizin filmografinizde nasıl bir yerde duruyor film ve canlandırdığınız karakter?

Canlandırdığım Fikret karakterinden bahsedeyim biraz öncelikle. Fikret de 12 Eylül öncesinde çok büyük idealleri olan, öğrenci olaylarının içinde olmuş biri. Tabii bunu filmde görmüyoruz; karakterin altyapısını doldurmak için yönetmen ve oyuncu böyle hikâyeler yazar... Veterinerlik fakültesini bitirmiş Fikret ve idealistliğiyle Anadolu'nun ücra köylerinde veterinerlik yapmış. Sonra Ankara'ya, Melih Gökçek tarafından çöpe dönüştürülen Atatürk Orman Çiftliği'ndeki hayvanat bahçesine müdür olarak atanmış. 22 yıl orada çalışmak onu içe kapanık, eylemsiz bir karakter yapmış; tıpkı Hamlet gibi. Eyleme geçmeyi düşünmüş Fikret ama bir türlü

Okul, insana metot veriyor. Siz de okulda öğrendiklerinizle alaylı öğrendiklerinizi sentezliyorsunuz. Hani, "Oyunculuk şarap gibidir, yıllandıkça değer kazanır," derler ya; bu anlama geliyor işte. Her geçen yıl yeni bir şey katıyorsunuz oyunculuğunuza ve kendinize. Evet, ödüller almak, para kazanmak ya da alkışlanmak güzel tabii ki ama ben kendimi dönüştürdüğüm sürece oyunculuğu seviyorum.

eyleme geçememiş. Pasif bir adam. Kızıyla bağıni koparmış. İşe gidiyor, işten çıkıyor, eski bir devrimci arkadaşının mekânına gidip bir tek atıp evine dönüyor. Tek başına, yalnız yaşıyor. Ta ki hayvanat bahçesinde bulunan ve nesli tükenen leoparın ölümüne kadar. Tabii leopar aslında bir metafor; Fikret için bir çeşit ayna. Her ikisi de nesli tükenen canlılar. Fikret, filmde leoparla konuşuyor ve onunla aslında kendisiyle hesaplaşıyor. Konuşurken leoparın öldüğünü anlıyor ve bir eyleme geçme ateşi yanıyor aklında. Çünkü hayvanat bahçesi özelleştirme sürecine girmiş, Araplara satılacak ve alıcılar için hayvanat bahçesinin en büyük albenisi, türünün son örneği olan ve ölen o leopar. Eğer bu leoparın ölüsünü yok edersem bu özelleştirme sürecini engelleyip burada çalışan emekçilerin işlerini kurtarabilir miyim diye düşünüyor Fikret ve eyleme geçip leoparın cesedini Ankara'da bir gölete atıyor. Tabii bürokraside "Leopar kaçtı! Leopar çalındı!" gibi bir telaş başlıyor. Bundan da büyük keyif alıyor Fikret ve bir yolculuğa çıkıyor. Ankara'ya döndüğünde ise bu işi soruşturan savcıyla yüzleşiyor ki filmin kritik sahnelerinden biridir bu. O savcıyla yüzleşmede tekrar anlıyor ki kendisi tıpkı leopar gibi türünün son örneği. Yani yine tutunamıyor. Tutunacak bir kadın buluyor, ona sarılıyor; tutunacak bir eylem buluyor, ona sarılıyor ama Fikret bir türlü tutunamıyor.

Çok etkileyici ve çarpıcı...

Evet, çok güzel bir senaryo. Antalya'da, Altın Portakal Film Festivali'ndeki gösterimde izledim ben ilk kez. Ortaya çıkan sonuçtan son derece memnunum. Toronto Uluslararası Film Festivali'nde FIPRESCI Jüri Ödülü'nü; Altın Portakal Film Festivali'nde ise Behlül Dal En İyi İlk Film ve En İyi Sanat Yönetmeni Ödülü'nü aldı. Şimdi Boğaziçi Film Festivali'nde, sonra da Ankara Film Festivali'nde yarışacak. Ardından Selanik (Yunanistan), Norveç, Denver (ABD), Sydney (Avustralya) ve Peru'dan oluşan bir festival yolculuğu olacak. Bunlar belli olanlar tabii; belki başka festivaller de eklenir.

Anadolu Leoparı da dahil pek çok bağımsız filmde de yer alan usta bir oyuncu olarak, keşke sinemaya uyarlansa dediğiniz romanlar/yazarlar var mı?

Tiyatroda sekiz yıl boyunca Edip Cansever'in "Ben Ruhi Bey Nasılım?" oyununu oynadım. Mesela o, sinemada nasıl olurdu, merak ediyorum. O bölümler nasıl sinema senaryosuna dönüşürdü acaba? O uyarlansa onda oynamayı çok severdim.

Son olarak yeni tiyatro, sinema ya da dizi projeleriniz var mı?

Yargı devam ediyor, galiba yaza kadar başka bir şey yapmaya vakit bula-mam. Sonra da Kaş'a giderim herhalde, D vitamini almam lazım. (Gülüyor)

Çok teşekkür ederiz, çok keyifli bir röportaj oldu. Söylemek istediğiniz son bir şey var mı?

Lâle Plak tekrar açılış. (Gülüyor)

SIRADAKİ
SARKI
SANA
GELSİN

YAZI YASEMİN ŞERİK

1 KURUŞ TÜRKÜ + 1 KURUŞ ROMAN HAVASI +
1 KURUŞ HEAVY METAL =

ÜÇ KURUŞ

Bu bir "Ne Alakası Var?" yazısıdır.

Biraz öyle olacak. Arada "Ne alakası var?" diye diye okuyacaksınız.

Üç Kuruş dizisinin tanıtımı güzel başladı. Ekranda, dijitalde ve geçtiğimiz yollarda hop karşımıza çıktı.

Derken ilk bölüm yayınlandı. *İçerde* ve *Çukur* dizisinin Roman haliydi. Şıkır şıkır replikler, polisiye, çalgı çengi, dövüş, bir de aşk mevsusuyla karşımızda.

Uraz Kaygıaroğlu'nun civciv sarısı *Snatch* Roman hali (Guy Ritchie filminde Brad Pitt formatı), Ekin Koç'un uzun saçlı polis şekli ilginçti. Cinneth Mahallesi kıvamında, izlemesi bir hayli keyifli, bildiğimiz birçok unsuru içinde barındıran bir dünya. Aslıhan Malbora'nın güzelliği ve asi kız oyunculuğu da mis. (Umarım *Çukur'da* Dilan Çiçek Deniz'in başına gelen, asimile karaktere dönüşmez.)

Gelelim müziklere; usta Neşet Ertaş'ın "Yolcu" türküsü seri cinayete fon olarak karşımızda. Bu yolculuğu sezon boyunca hikâye açıldıkça anlayacağız.

Aşkın Nur Yengi'nin "Ay İnanmıyorum" 90'lar hiti de ilk bölümde kurguya eklenmiş. "Para Bizde" şarkısı ise Roman dünyasının marşı olarak karşımıza çıkıyor. *Çukur'da* rap ağırlıklı bir akış vardı. Burada da işi biraz modernize etme çabası olsaydı ya da günümüzün sounduna harmanlansaydı, daha yaratıcı bir fon oluşturulsaydı demeden geçemiyorum.

Derken... Dr. Skull "Metal On Metal" duyuyoruz ki 80'lerdendir kendileri. *Çukur'da* "Rules for the Fools" şarkıları kullanılmıştı. Heavy Metal ölmedi arkadaşlar diye gaza gelmek üzereyken konuyu kapatıyorum. "Gergin Bekleyiş" grubunun solisti olarak tanınan Zeki Dizdar, sonrasında solo olarak müzik hikâyesine devam etti. "Yanımdasın" şarkısı çalınca döndük hemen "Drama Köprüsü"ne.

Hayli karışık bir liste. Spotify'da bireysel müzik listelerimiz de buna benzerdir belki. Bir anda göbek atarken rock'n'roll'un dibi de olabiliriz. Atarlı popa uçabilir, oradan caz haline konabiliriz. Buna karşı değilim. *Üç Kuruş* bu sezon daha çok konuşulacağa benziyor. Bakalım bize nasıl şarkılarla sürprizler yapacaklar.

Esaslı not: Özgün bir şarkı yaparlar mı acaba? Dizinin dünyası, hikâyesi ve karakterleri buna epey uygun.

DİZİLERDE ÇALAN ŞARKILAR

TOP 5

1. SELİN ŞEKERCİ - BİR GARİP YOLCUYUM (YEŞİLÇAM / BLUTV)
2. SALİH BADEMCİ - ÖLÜMÜ ÖLDÜRMEK (KULÜP / NETFLIX)
3. ZEKİ DİZDAR - YANIMDASIN (ÜÇ KURUŞ / SHOW TV)
4. TOYGAR IŞIKLI - NA NA NA (YARGI / KANAL D)
5. YASEMİN MORİ - N'OLUR N'OLU (SADAKATSİZ - KANAL D)